

Színház

A MAGYAR SZÍNHÁZI TÁRSASÁG FOLYÓIRATA

DRÁMAMELLÉKLET 2004. JÚLIUS

A Pitymalló Kesely prezentálja, és ajánlja Karsai Györgynek:

A DANAIDÁK

Tragikus trilógia szatírijátékkal

- I. Az ostromlottak, *Aiszkülosz modorában*
II. A kútrajárók, *Racine modorában*
III. Az áldozathozók, *O'Neill modorában*
+I. A kárhozók, *posztmodorban*

Írta: Győrei Zsolt–Schlachtovszky Csaba

SZEREPLŐK

Danaosz király
Lünkeusz Aigüptidész
Próteusz, protoagonisztész
Tizenkét Danaida lány, összesen ötven mint Kar, köztük:
Karvezető
Második karvezető

Játszódik Argosz fellegrárában Krisztus előtt jócskán

Első tragédia

AZ OSTROMLOTTAK

Danaosz, Próteusz mint hírnök

DANAOSZ

Mi hírt hozol nekem s leányaimnak el?

Falunkon túl mi balviszály zajol? Regélj!

PRÓTEUSZ

Avagy falúnak címzed Argosz városát

S a fellegrárt, ahol honod helyett honolsz?

DANAOSZ

Várunk falát értem falunk alatt, barom,

Amely közé be Líbiából tért utunk

Ötven lányomnak s ráadásul énnekem,

Midőn feltette bósz ikerfivérem azt

Magában: ötven rút figyermekét, e gaz,

Mihaszna, szörös, vad kujont – de mindet ám! –

Leányaimmal nem kívánt frigyekre készteni.

PRÓTEUSZ

S a késztetőktől óv e fal s a réztető?

DANAOSZ

Inkább a tenger, nagy Poszeidón birtoka

S a távol az, mi visszaverte üldözőnk.

PRÓTEUSZ

Inkább s főképp tengernek tiszta tükre csak,

Hajóhaduk képét mi visszaverheti.

DANAOSZ

Vagy inkább én, sőt összevissza képedet,

Ha hígan, mint a víz, folyvást locsogsz-fecsegsz,

S szavad sóját, a hírt késel leparlani.

PRÓTEUSZ

Hisz épp hírembe fogtam volna hirtelen!
Tengerről hoz ki hírt, tengernyi hírt hoz az.

DANAOSZ

Ki átszeltem tengernek borzas hajkait,
Miként mindjárt ez öblös torkodat fogom,
Hidd el, mesélni róla bővebben tudok!
Hiszen mióta lányaim kezével én
Hajót ácsoltam, s partunktól kötöttem el,
Másról sem folyt köztünk a fürgesodru szó,
Amíg Rodoszt elértük, és onnan tovább
A szirtesen kies Pelaszgföld széleig,
Ahol kikötve, íme, itt leltük magunk.
Határos szinte már határtalannal az,
Mi messzi partot ily közelre hozni győz.

PRÓTEUSZ

Úgy vízről számból szót se többet már, csupán
E partról, hol kikötnek szócsatánk alatt,
S tábornak ütnek rajtunk az Aigüptosz fiak.

DANAOSZ

Ne már! Csak így, mintegy melleleg hinted el,
Ha már szavunk véletlenségéből rákerült,
Minő gyilkos veszély zudult hamar reánk?

PRÓTEUSZ

Akartam én! Labdázta bennem szép szavak,
Akár najádok künn a tenger rétjein,
Ajándokul nyújtottam volna néked át
Kis, gyöngye gyönggyé göngyölt, fönnkölt mondatom.

DANAOSZ

Tehát főnyire szép jogunk tiporni hág
E vérünkéből el messze fajzott, beste faj?
Ne hímezd és ne hámozd, mint érc, légy tömör,
Gyors hír sebez, de lassan cseppentgetve öl.
Csak ennyit mondj, ne többet: „Tudd meg, tisztos agg,
S vedd hírül, íme: tengernél áradóbb,
Falánk bírvágy, bitor mohóság ostromol!
Fivéred mert nem elégedett meg annyival,
Örökrészedből hogy kitért – de most, midőn
Pelaszok ősi földjét elfoglaltad itt
Nem is kárpótlás, csak szerény vigasz gyanánt,
Utánad úzi nyers, vérnősző gerjedés,
És, lám, az istenek sem óvnak tőle meg.
De hallga szám, füled sajgatni megszünök,
Szavam fogytán, lásd, nem fontoskodom tovább.”
A hírnök így beszéljen, és siessen el!

PRÓTEUSZ

Sietni hírem inkább téged int, apa.

DANAOSZ

Sietnék nem habozva – volna csak hová!

PRÓTEUSZ

A várkapukhoz tán, lakatra zárni mind?
Lakatlannak ne vélje senki váradat!

DANAOSZ

Ki áztatott bután, hogy kincs a jó kedély? (El)

PRÓTEUSZ

Olyas, ki végül rajtad is kacagni fog! (El)

KAR (bevonul)

Büszke Apollón, isteni gyámunk,
Míg lakozol odafent az Olümposz
Ködborította hegyén,
Nem fedí hátadat írha,
És nem villan elő
Szádon a szörnyü agyar sem.

Rémületes, loncsos farkad sem
Integet ordas, nagy lobogóként,
Nem tekereg-csavarog

Hajtva pimasz legyet, ötvent.

Nem bikahúst csócsálsz,

Nektárt szívsz eledelként.

Ám ha leszállsz ide, hol komor Argoszt mossa a tenger,
Vér farkas válik tebelőled,
És acsarogva teríted az elleneink le
Ártatlan szüzeid menekítve.

Mind a pelaszg bika-nép fiait bömbölni tanítod,
Hogyha habos nyáluk verik egyre,
Mert csökönös koponyájuk igánkat utálja.
Íjadat ajzd a belükkel, Apollón!

PRÓTEUSZ (bevonul)

Mit ünnepeltek éktelen vonítva ti?

Az ellenséget ébren tudni célotok?

KARVEZETŐ

Sőt, éppen győztes istenünkhöz szállt imánk,
Ki új honunkat farkasbőrben vívta meg.

PRÓTEUSZ

Derék dolog. Habár bölcsebb lett volna tán
Kérlelnetek Poszeidónt, tenger istenét.

KARVEZETŐ

S ugyan miért? Miért vesződnénk ezzel is?
Apollónt zengni még ötven száz is kevés.

PRÓTEUSZ

Ki több istent fohással ünnepelni szán,
Ne lepje meg, ha ő lesz hálaáldozat.

KARVEZETŐ

Akárhogy fontolunk, talány marad szavad.
A szárazon mi ok dicsérni víz urát?

PRÓTEUSZ

Tanácsom még tegnap lett volna jó tanács,
Amíg a sós habon hajóztak part felé
Ők, kik vitorlát bontottak volt azért,
Hogy mint a szél, fújják lányságotok tova,
S asszonyságot csináljanak belőletek.
Lett volna ok Poszeidónt akkor áldani,
Talán a mélybe vonta volna bőszejük;
Megülniük ha nem volt jó saját fenék,
Tengerfenéken nyugton hadd pihenjenek.

KARVEZETŐ

Büszke Poszeidón, isteni gyámunk,
Nagy birodalmadnak hegy-völgyén
Nem vet a magjavető,

Már ha egy csöpp esze sarjadt,

És gabonája szemét

Nem halebédnek szánja.

KAR (Karvezető nélkül)

Minket eleddig farkas Apollón

Ótt acsarogva, karommal-agyarral.

Most mástól kegyeket

Esdeni ostoba eszme.

Rozsdaharapta szigony

Nem vetekedhet az íjjal.

KARVEZETŐ

Tajtékfürtü öreg, ne figyelmezz dőre szavunkra!

Várunk védelmezd szigonyoddal,

Szirteken aprítsd fel tűzifának fűre hajóik,

Hogy ne vihesse el őket a himlő.

KAR

Ám valahány istennek adózni ma húsizü füsttel

Nincsen elég hekatombánk,

És a pelaszg nem hord újabb ötven bikasarjat

Tenger urát is imádnunk.

DANAOSZ (bevonul)

Ki mert a tenger istenéről áradozni most,

Midőn Poszeidónnak irgalmatlan kegye
A lányrablókat ránk uszulni engedi,
Kik már mióta itt tolonganak kapunk előtt?
KARVEZETŐ
Te hírnök, mondd: tudunkra mért nem adtad ezt?
PRÓTEUSZ
Bölcsőbb elébb hibákon merengeni,
S aztán belátni csúf következéseit.
Ki nemtörődöm, önfejére bajt idéz,
S a késő bánatban találja vigaszát.
KARVEZETŐ
Ekképp Poszeidón bosszuvágya, lám, jogos!
DANAOSZ (*Próteuszhoz*)
Te áldatlan! Álnok istennek cinkosa!
Netán Poszeidón küldött, hogy nekünk papolj,
S hírek helyett e bölcsellettel tömd fülünk?
Add hírül néki: máskor küldjön más hülyét!
KARVEZETŐ
Ne bánts, kiből sértett isten haragja szól!
PRÓTEUSZ
Engem ha sértesz, istent azzal nem csitítasz.
Nem lepne meg, ha új bajokról lennék hírt hozó.
DANAOSZ
Pocséták lucskos istenét nem félem én a szárazon,
Kedélyhulláma partomon csak páragóz!

Próteusz el, a Karvezető utánabámul

KARVEZETŐ
Igéi vészterhes jövőt jelentenek.
DANAOSZ
Hírnöknek is silány. Mitől lehetne jós?
KARVEZETŐ
Bolond lyukból a holnap fújhat bölcs szelet.
DANAOSZ
Holnap majd jót kacaghatunk e tévhiten.
KARVEZETŐ
Ha jót kacagni lesz kedvünk akármin is.
DANAOSZ
Ne félj, falunk magas. Ki mássza, mélyre hull.
KARVEZETŐ
Isten dühének gátját vetni kurta lesz.
DANAOSZ
Inkább az én dühöm féljétek, s csönd legyen!
KARVEZETŐ
Csönd lesz, ha futva hírnökünk után megyünk.

A Karvezető elindul, a Kar követi

KAR
Bár nem tudom, hogy tudjuk-é, miért megyünk,
De megmondtuk, hogy elmegyek, tehát megyünk.
DANAOSZ
Megálljatok, ti ötven kósza, rossz gyerek!
Hová, háová, mikor dologra hív a vész?
KAR
Bár nem tudom, hogy tudjuk-é, háová megyünk,
De megtudjuk majd rögvést, mihelyst ott leszek.
DANAOSZ
Az engedetlenség rút egy jellemvonás,
Amíg az engedelmisség sokkalta szebb.
KARVEZETŐ
Ha jóatyánk isten dühével perbe száll,
Dacolva véle felsőbb úrnak hódolunk.
KAR
Beszédünkben, de furcsa, nem találok sok velőt.
Netán a hírnök elme-vésze rám is átragadt?

DANAOSZ
Ez már beszéd! Öröm, hogy észre tértetek.
Apollón míg segít, Poszeidón nem riaszt.
Mi bent ülünk, a sanda víz meg kint reked. (*El*)
KARVEZETŐ
Vagy mégis jobb, ha tüstént oltárt szentelek
Poszeidónnak, s megbékitem? Nem véljük így?
KAR
Ha véleményemet kérjük – hát nem hiszem.
KARVEZETŐ
Mi meglepő, hogy mégiscsak lábamra hallgatok,
Mely elcipel, s kirúg karomból engemet! (*El*)
KAR (*megdöbbenve*)
Csak ámulok: lám, elmentem, s még itt vagyunk!
Ötven mi voltunk, most ötvenre így apadt.

No, gyerünk, ne szomorkodjunk mi tovább,
Fogy a nap, kel a hold, sok a munka, mi vár,
A felünk sietőst iramoljon el, és
Csurig öntse a korsóink, poharunk
Üde vízzel, amíg a felünk sebesen
Terítse az asztalt!

ELSŐ FÉL KAR

Igen ám, de hová kanyarodjon utunk,
Ha vizet keresünk palotánk fala közt?
Patakunk üde, enyhet adó nedüje
Odakünn szalad el vidoran, csobogón,
Idebenn nyoma sincs, csak a szomj fakadoz
Cserép ajakunkról.

MÁSODIK FÉL KAR

Örömünkre ok ez, s nem is egy, de sok ok:
Hamarabb befejezzük az unt terítést,
Poharat ha nem is rakodunk, se kupát,
Kevesebb az edény, s mosogatni se kell!
Lakománknak utána fűvön heverünk
Füelve madárdalt.

ELSŐ FÉL KAR

De mi lesz, ha a zsemlyecipó vagy a sós
Bikahús a nyelés közepén elakad?
Se előre, se hátra, se bé, se ki nem
Akarózik a torkon csúszni tovább?
Ha kiszikkad a nyelv, vagy a szánkra tapad,
Na, vigasztal-e majd a rigó s csalogány?
S akár a vigasztal?

KAR

Pici harmat oleander
Levelén ül, de a nap
Odatúzvén felitatja,
Pici felhő születik.
Pici felhő, de vagy ötven
Viharossá tömörül,
Tömegétől leszakadva
A magasból lecsurog,
Ami el nem foly a földbe,
Patakokká gyüledez,
Folyamokká dagad aztán,
Felüdit pusztá mezőt,
Gyökeret hajt a növényzet,
Rügyeket bont s levelet,
Mín a harmat megül akkor,
Ha a hajnal közelít.
Csak a szirten terebélyes,
Konok Argosz nem örül,
Maga sem tudja, miképpen,
Valahogy csak kimaradt
Az örök körfolyamatból,
S locsolatlan meredez.

Mi meg Argoszba rekesztve
Aszalódunk szomorún,
Noha testünk tömegében
Csupa víz van javarészt,
De mi haszna, ha kinyerni
Az esélyünk csenevész?
Zokogunk is, vizelünk is,
A verejték se kevés –
Minek is kell pazarolnunk?
Jaj, az ember mi botor!

Be a Karvezető, kezében termetes amfora

KAR

De lám, sietve itt jövök felénk, s mi több:
Kicsordulásig töltött amforát hozok!

KARVEZETŐ

Hozol te bánatot, de nem telt amforát!
Amíg téged marasztott balga fontolás,
Mi áldoztunk új oltárunk fehér kövén,
S imáinkért az isten megjutalmazott.

KAR (*epedve*)

Nocsak, vizecske! És minő hüvöske, friss!

KARVEZETŐ

Igen. Mi mást adhat Poszeidon ajándokul?
Tudom: kevély atyánk tiltotta szörnyüképp,
Hogy vízhez légyen bármilyen közünk; de mi
Szívünkbe zártuk más tanácsadó szavát.

KAR

Vigyázva csak, ne löttyenjen ki csöppje se!

KARVEZETŐ

Ne félj, egy cseppje nem fog kárba veszni el.

Becsés nekünk e lé ahhoz túlzottan is.

Egy tálba öntjük által gondosan, hamar,

Belélfürdetjük fáradt, kérges lábaink.

KAR (*kétségbeesetten*)

Ötven száz ötven lábnál tán elébbvaló!

KARVEZETŐ

Mosdatlan szád, mi szidta jó urunk kegyét?

KAR

Nem száját öblitek s fogat mosok vele –

Ha számba vettem egyszer, én ki nem köpöm!

No, adssza már! Míg cserfelünk, csak párolog!

*A Karvezető dacolna a Karral, ám annak tagjai körülveszik, s óvatos
eréllyel – mindenki figyel, hogy ki ne csöppenjen az amforából a víz –
elveszik tőle, majd egyikük belekóstol, mire a többi elfintorodik*

KAR

Jaj, méreg ez, mely cserzi, csípi nyelvemet!

Poszeidón-amforádnak minden cseppje sós.

KARVEZETŐ

Add hát, hadd izleljük! Te nem jól kóstolod. (*Beleiszik*)

Ez édesebben oltja szomjunk, mint a méz.

KAR

Az nem lehet, hogy édes is, sós is legyen:

Magára nem cáfolhat így az íny szava!

KARVEZETŐ

Akkor mi már mi nem leszünk – te már te vagy,

Belőlünk én leszek, s magadnak itt maradsz. (*El*)

ELSŐ FÉL KAR

Mit mond?

MÁSODIK FÉL KAR

S ki mondja azt, amit?

ELSŐ FÉL KAR

Ő mond.

MÁSODIK FÉL KAR

De ő ki? S hogyan: ő?

ELSŐ FÉL KAR

Ő: ő.

MÁSODIK FÉL KAR

S mi nem vagyunk mi már?

ELSŐ FÉL KAR

Ő nem.

MÁSODIK FÉL KAR

Hanem mi még igen?

ELSŐ FÉL KAR

Hogyne.

MÁSODIK FÉL KAR

Viszont ő senki sem?

ELSŐ FÉL KAR

Nem *mi*.

MÁSODIK FÉL KAR

Minékünk ő: te lesz?

ELSŐ FÉL KAR

Hát... Vagy?

MÁSODIK FÉL KAR

És ötven így leszünk?

ELSŐ FÉL KAR

Annyi.

MÁSODIK FÉL KAR

Minékünk vagy neki?

Be Próteusz Lünkeusszal; a Kar egy pillanatig némán mered rájuk

KAR

No lám, a hírnökünk – s egy másik is velem!

Mint zajlik künn az élet: hír hír hátán lohol,

Hogy elbeszélni ennyit nem győz egymaga. (*Próteuszhoz*)

Mi hírt hozol? Vagy még inkább mi hírhozót?

PRÓTEUSZ

Ez itt a hír maga, és legott előadom.

Lajtorjáján a vakmerő felléptetett

A vár falára, és közénk be így jutott.

Habár a hírnöknek nem tiszte hősi tett,

Tagadván én ez őt hitet, megfogtam őt.

KAR

Ne bánts, ne merd kezéd reá emelni, gaz!

Ijász Apollónk küld tán jó hírt általa –

De minthogy zárva lelte mindenik kapunk,

Felkúszva, mint lián, ott nőtt be kénytelen.

PRÓTEUSZ

Még hogy lián! A szomjazó leány liánt

Lát, míg dalián csüggeszti szép, mohó szemét.

KAR (*gúnyosan*)

Ha hír ez, mondhatom, hogy új nekünk.

Köszönjük bő beszéded. Most hagyd szólni őt.

LÜNKEUSZ (*zavarban*)

Mit elmondhatnék, eltitkolni volna jobb,

S mit eltitkolnék, elhangzott hiánytalan.

Annyit tehetnék hozzá még: melyik halász

Siratja messze tünt létráját révemem...

KAR

Ezt elmeséled majd az estebéd után.

Ügyünk most sürgetőbb, először arra térj.

LÜNKEUSZ

Mit rólatok kitudtam, nem vidám a hír.

Vagy ötven gyöngé nő s egy vén inu öreg

Bebörtönözve önmaguk, szürcsölgetik

A bánatból fakasztott sűrű könnyeik.

Ciszterna sincs sehol, se dús forrás, se kút...

KAR (*közbevág*)

Ciszterna nincs sehol, s a forrás kint rekedt.

De kútról nem tudunk, mert nem tudjuk: mi az.

LÜNKEUSZ (*csodálkozva*)

A kút az az, mi kútból kútvizet kínál.

KAR
S a kútvíz, mint a víz, itálnak éppolyan?
LÜNKEUSZ
Egészen oly. Csak épp a kútból tört elő.
KAR
S honnét teremhet ez? Mitől lesz kút a kút?
LÜNKEUSZ
Nem is tudom. Kiássák, s rögvést készen is.
KAR
Mért van beásva? Vajh' ki ásta be, s hová?
LÜNKEUSZ
Akárhová. Ha mélyre ásol, ott leled.
PRÓTEUSZ
Nyilvánvaló. Lehulló víz azonnal eltűnik:
A föld mélyében összegyűlten várva vár!
KAR
Ha ily tudós vagy, mért nem szóltál róla, mondd?
Tán szomjhalálra szántál minket árulón?
Megállj! Atyánk víz nélkül is bír fojtani!
DANAOSZ *(dühösen be)*
Ti itt, ahol különben bármikor? Nahát!
Terítetlen szomorkodik még asztalunk,
Csak vár a munka, s rá se pótkök könnyedén?
PRÓTEUSZ
Kevés a nyál. S apadva már a könnyedény.
DANAOSZ
S hozzá még épp e széltolóval lellek itt?
PRÓTEUSZ
E széltoló, nézd, foglyul ejtett egy ravasz
Kémet, ki létrán át bemászva leskedett,
S kitudta, hogy mi vész lebeg fejed felett,
Leánybőségen mint lesz úrrá vízhíány!
Rájött bizonynal: ostrommal fáradni kár,
Nyelet vizért kaput nyitok hisz nemsoká!
DANAOSZ
Azt lesheti. S te véle leskelhetsz, amíg
Aggályaink elmossa majd egy bő eső.
KAR
S tányérjaink szintűgy az estebéd után?
DANAOSZ
Igen. Hiszen Danaét – ki vélem névrokon
Csupán – Apollón égi apja, Zeusz, arany-
Eső képében látogatta meg. Miért
Ne érhetnénk hasonló záporos csodát?
PRÓTEUSZ
Remélni záp, poros ha már minden pohár.
A fellegvárak felleget hiába vár.
Feledd el Zeuszt, hisz egy leányom épp a nagy
Poszeidóonnal tengernyi vízre alkuszik,
Ki lánykerítéshez jól ért, mint Zeusz maga:
Ha női ölbe aranyt nem is, de sót esőz.
DANAOSZ
Miféle egy leányom? Ötven van nekem!
Tekints reájuk! Meg sosem fogyatkozon
Lebzselenek itt feledve estebédnek gond-baját!
KAR
De vajh' mi öblíthesse végül gazdag étkeink?
Mitől áll össze undok péppé jó falat?
Kupányi víz nem lenne sok, de annyi sincs.
DANAOSZ *(intőn felemeli kezét)*
Dőren elejtett szóbeszédet felszedi
S az ellenségnek táborába szökteti
Fondorlatos, ravaszdi kém. Szerencse, hogy
Létrája nélkül vetjük át a várfalon.
PRÓTEUSZ
Létrája nélkül nem várhat lét rája már.
Örülhet, hogyha csak nyelvét harapja el.
KAR
Ha némán pusztul el, ki ás nekünk kutat?

DANAOSZ
Kutatni rest lesz, hogyha holtan elterült.
LÜNKEUSZ
Kutatni máris rest vagyok – levetni kár!
PRÓTEUSZ
Ki lesni jár, leesni joggal ódzkodik.
KAR *(Danaosznak)*
A kút az az, mi kútból kútvizet kínál.
DANAOSZ
Szomjazz tovább. Szavát szakasztja nyekkenés.
LÜNKEUSZ
Siromnak más helyet s időt kívánok én.
PRÓTEUSZ
Áskált ki ellenetek – ne ásson értetek?
KAR
Igaz! Ha mélyre ás, szavát se hallanánk.
DANAOSZ
Igaz. Saját gödrébe halni rémesebb.
LÜNKEUSZ
A nagy magasból fokról fokra hullni jobb.
PRÓTEUSZ
Ne ejtsenek le ma, s holnap felejtene!
DANAOSZ
Te kém, ragadj tehát ásót. Ha kedvesebb
Előtted lassu kínhalál – legyen neked!
KAR
Ha ás, amíg vizet nem ér, az csak haszon.
DANAOSZ
Hát fojtsa vízbe életét, mit bánom én!
A kínhalál ha hosszu, úgy mulattató.
KAR
S mi lesz, ha bős Aigüptidészek küldenek
E kém sorsát kilesni újabb kémeket?
DANAOSZ
Ásónk tán több lehet, mint létrájuk nekik.
Ha némelyét meg átfújna a szél – sebj!
Ha többfelé oszol, gyorsabb a lassu kín.
LÜNKEUSZ
Tudom, király, határozta sorsom felől.
Ne véld, hogy döntésednek ellentmondanék –
S ha mégis, nem vezetne félsz, se lustaság:
Ki felkapaszkodott, aláhanyatlak az.
De szűz leányaid finom lelkét tekintsd:
Halálverejték búze csípje orrukat?
S kutuk finom vizét ha sósra izzadom?
KAR
Jaj, nyelvemet kimarja még emléke is!
DANAOSZ
Tehát a falról vessünk mégis most alá?
LÜNKEUSZ
Most vagy soha! S ha kérhetem, talán ne most.
Gondold csak el: ha bástyafokról szertesztél
Pillantanál, látképed elcsufítaná
A fal tövébe hányt, szétzúzott, kacska test!
Hiúság tán, de élve szebb látvány vagyok.
Nem lenne kellemesebb lányaidnak az –
Csupán javuk kívánva szólok ellened! –,
Ha nászra hívnád ötvened, tetem helyett?
DANAOSZ
A félelem, lásd, rossz tanácsadód. Pimasz
Beszédédért lapátolhatsz, míg meggebedsz.
Elébb adom leányaim fehér kezét
Hitvány pelaszgnak, mint sok Aigüptosz finak! *(El)*
PRÓTEUSZ
Butának nem találtam érvelésedet,
S eszedhez mérten szónoklás remekje volt.
A hallatán még nem figyelmes hallgató
Is íziben hegyezni kezdené fülét. *(Danaosz után int)*
De ennek vak fülébe mászni kis bogár

Második tragédia
A KÚTRAJÁRÓK

ELSŐ JELENET

Danaosz, valamint Próteusz mint Pelasgosz, agg király

DANAOSZ

Apollónom, segíts! Hogyan kerülsz ide?
Tömlöc mélyeiből hogyan szöktél ki te?
Reméltük, már örök nyugtunk lehet felőled,
A szomjuság vagy a szegényes étek ölt meg,
Tengye patkányhuson elkaptad a tifuszt,
Lázában égve rég saját mécsed kihuny.
De féltve téged e sok szörnyű szenvedéstől
Kívántuk: még elébb kifogyj a lenge légből.
Ezért falaztuk el ajtód és ablakod,
Vánkost az ör, sokat, szádra ezért rakott.
Élsz mégis és virulsz? Ez már több mint talányos.

PRÓTEUSZ

A sok kín meggyötört, de egy sem volt halálos.
No lám, most itt vagyok. S köszönöm, jól vagyok.
Jólesnék fürdenem.

DANAOSZ

Csodálkozom nagyon.
Meg nem fogom, ha életben is maradtál,
Miért nem tömlöcöd falai közt rohadsz már?
Ki volt az áruló, ki ajtón rést ütött,
S ekképpen pártot is? Szálljon reá dühöm!

PRÓTEUSZ

Derék, jó hírnököd. E tettért őt hibáztasd!
DANAOSZ
Derék? Na szép! Galád! Ott árt, ahol csak árthat.
Mért vártam, míg bejut? Mért nem csuktam be én?
Több rab egy levegőn hamarabb elenyész.

PRÓTEUSZ

Lásd, a megbecsülés itt tapasztalt hiánya,
Mi részvételet csiholt belőle és irántam.
Kirántani ezért sietett engemet
A bajból sebesen, nagy csákányt lengetett.
Betört ajtóm falán, mi rám omlott legott,
Legotrombább király, így volt, hogy itt vagyok.

DANAOSZ

Nem baj, nem vagy soká. Mi gátolhat meg abban,
Hogy visszazárjalak ez áldott pillanatban?

PRÓTEUSZ

Haragvó istenek. Azt elnézték neked,
Hogy ősz fejem felől koronám elveszed,
Pelasgosz nagy királyt s népét rabsorba döntöd,
De a pohár betelt. Sőt túlcordult s kiöntött.
A koronám helyett fejedre száll a vész,
És véle terhesen a bosszu sújtani kész.

DANAOSZ

Pohárról szó se több! És főképpen ne teltről!
Oly üres amforánk, hogy ajkunk abba feltört.
Bűnünk olyan kevés, akár vizünk, mi nincs!
Minden joggal miénk, amerre szem tekint.
Apollón vívta meg, legyilkolván bikátok –
Minden joggal miénk, amerre csak kilátok.

PRÓTEUSZ

Felingerelt barom s acsargó fenevad
Tusája mennyiben érinti váramat?
Ha nincs érved egyéb, akkor jobb, ha hallgatsz –
Ki látott már bikát, hogy felzabálna farkast?
Vendég létedre ha kardot nem fogsz reám,
Fogadtam volna én is a farkasra ám!

A szó, és szárnya nincs, és lajtorjája sincs.
S ha volna tán, e vén süket elhessené.
LÜNKEUSZ *(értetlenül)*
Ki megcsíptél fülön, bogár dicséretét
Dönögni mért sietsz? Én meg nem foghatom.
KAR

A rossz hírnök értelmetlen beszéde ez,
Ki késve és kuszán közöl, majd mást okol.
Mit szája vét, a más fülére fogja rá.

PRÓTEUSZ

Te apja lánya mind, belétek kár a szó!
A góg a józan észet túlzengi bennetek.
Azt véltitek-é: isten fülében szép zene,
Ha rá füttyülni hall oktondi lányokat?

LÜNKEUSZ

Ha tudsz istent, ki ásást tilt, én áldom őt!

PRÓTEUSZ

Ne szólj! Eddig pártoltalak, s mi haszna volt? *(A Karhoz fordul)*

Nővéretek bár jó példával járt elől –
Intéseimre ő figyelmeztett csupán –,
Hiába hoztam hírül sújtani kész aszályt,
Viszályt, veszélyt, e szűz csapatra száz csapást...

LÜNKEUSZ *(közbevág)*

Engem pártolsz úgy, hogy halálig ásni hagysz?

PRÓTEUSZ

Tiédért áldozni életed mégoly dicső. *(A Karhoz fordul)*

Reméltem, tán a kémnek színre léptetése
Dacos, kemény főt meghajolni kényszerít.

LÜNKEUSZ

S hogy mégse hajlott, kétszeresen bánhatom!

PRÓTEUSZ

De lám, az ember önjavát nem látja be,
Szolgálni őt szándéka ellen túl nehéz.
Hírnök szavának, bárha bölcs is, súlya nincs. *(Menni készül)*

KAR

Inalj csak el, te áspisnyelvű hírharang,
Te átkos nászt kerítő, aljas áruló!
Vidd hírül tengeristen lényalóinak:
Előbb leszünk pelaszg nők, mint vérfertezők!

PRÓTEUSZ

Vérfürdőnél vérfertő jobb lett volna tán. *(El)*

KAR

Nem fenyegethet a baj,
Nem keseríthet a gond,
Ötven amíg egyetért,
Ostromukat neveti.

Évoé!

ELSŐ FÉL KAR *(Lünkeuszhoz)*

Balra ha elkanyarods,
Konyha mögött van a sut –
Sufni, ha úgy akarod –,
Sok kacatunk odagyúlt,
Évoé!

MÁSODIK FÉL KAR *(Lünkeuszhoz)*

Ócska gereblye mögött
Sok lapul ócska lapát,
Kapt fel az egyiküket,
S usgyi ki, ásd a kutat,
Évoé!

A Kar kivonul

LÜNKEUSZ *(keserűen)*

Könnyű a más kezével ásni, évoé!

Függöny

Ha békejobbodat nyújtottad volna nekünk,
És kéred fiaink leányaidra férjül,
Boldog frigy ünnepe lett volna jöttötök,
Felhő nem függene lehajtott főnk fölött.

DANAOSZ

Fellegről szó se több! És semmiről, mi zápor,
Patak, pocséta, míg aszunk a szomjuságtól!
Az ötlet jó, de már késő: eb gondolat.

Ha nyakadat szegem, nem zaklat több szavad.

PRÓTEUSZ

Eltelik az idő, s vele múlik a bánat.
Ne gyilkoltass le most, s teremhet még bocsánat.

Ha nyakammal együtt kedvemem nem szeged,
Halotti tor helyett ülünk nászünnepet.

DANAOSZ

A győztes nem fukar: bocsánatom tiéd.

PRÓTEUSZ

Te kéred, én adom. De hogy adjam, te kérd!

DANAOSZ

Ám kérni nem tudok. Elveszem, mit nem adnak.

PRÓTEUSZ

Akkor adom önként. Köszönd csupán magadnak!

DANAOSZ

Köszönöm. Ötleted tegnap fért volna ránk,
De eljegyezte már lányaim szomjhalál.

Néhány órája még bíztam a zivatarban...

PRÓTEUSZ

De az vízben hagyott, s reményed ihatatlan?
Példámra nézz, s okulj! A szomjkopp lassan öl.

Várad s hited elébb romos halomba dől.

Tikkatag szűzeid ernyedt ötven kezét

Nekünk adnod időd van még, habár kevés.

Te mondtad: hamarabb szánád őket pelaszghoz,
Mint Aigüptosz fihoz – hát eljött e „hamar” most.

DANAOSZ

Mikor mondtam neked ilyet? Vagy bármit is?

Egy éve föld alatt, akár penész, virítsz.

PRÓTEUSZ *(zavarban)*

Beszélik szertesztét, hozzám is leszivárgott.

Legfőbb ideje van ígéretednek állnod.

Gondold meg: ha haduk csupa asszonyt talál,

Diadaluk kudarc: nem kapnak itt arát.

DANAOSZ

S akad épp köztetek ötven házasulandó?

PRÓTEUSZ

Ahány lányod, terem éppen annyi urakból!

Egy a kérdés csupán: hogyan dönthetjük el,

Melyik pelaszg fihoz adjuk melyik szüzet?

DANAOSZ

Ez is ötven, az is. Mindüket mindegyikhez.

Kedvemem ne szakaszd, mert inkább leterítlek!

PRÓTEUSZ

Nem oly súlyos a gond, hogy így felingerülj.

Párjukra lelniük könnyedén sikerül.

Felénk ez úgy szokás: futóversenyre bízzuk,

Ki házasul kivel, melyiknek hogy melyik jut.

S minthogy felénk vagyunk, dönthet ilyen tusa;

Az választ, aki győz, majd a másodika,

És így tovább. S aki utolsónak esik be,

A legcsúfabb leánnyal léphetne frigyre.

DANAOSZ

Egyik se csúf, se szép. Egyforma mindahány.

Ezért kár futniuk. De mért ne, ha szokás?

Csak gyorsan fussanak.

PRÓTEUSZ Kifutunk az időből?

Inalnak majd, nyugodj meg, ahogy csak tudódból

Bírják. A versenyük célja a gyorsaság.

DANAOSZ

Inaljanak. Te meg gyorsan befogd a szád!

MÁSODIK JELENET

Voltak. Be az Első fél kar a Második karvezetővel

ELSŐ FÉL KAR

Atyánk, itt vagy te is? A szomj hozott a kúthoz?

Epedve azt lesed, vizet vagy mélabút hoz?

DANAOSZ

Mi van? Miféle kút? Milyen badar beszéd?

ELSŐ FÉL KAR

Hiába kémelem, vizet nem ad az ég.

Megszán talán a föld, ha nem támadna felhő.

Ha fentről esni rest, majd letről ide feljön.

DANAOSZ

Tudom, tudom, tudom, de most feledjük ezt!

Gyorsan intézni kell egy sürgetőbb ügyet.

Iramoljatok el, terítsetek a nászhoz,

Kelengyét most elő, puhítsák a vánkost!

MÁSODIK KARVEZETŐ

Miért tennék ilyet? Hisz éppen nász elől

Szöktünk Argoszba el, s rejtőztünk ide föl.

DANAOSZ

Miért, miért, miért? Mindig csak faggatóztok,

Oktondi ötvenek! Böven van arra jó ok.

Szerencsétekre épp támadt egy ötletem,

Hogyan menekszetek meg mind az ötvenen.

ELSŐ FÉL KAR

Hogyan menekülünk meg mind az ötvenen mi?

DANAOSZ

Pelaszgosz fejtse ki, hogy remek ötletem mi!

ELSŐ FÉL KAR

Nahát, a vén király! Ezért volt ismerős!

Azt hittük, halva vagy, s tömlöcben érlelődés.

DANAOSZ

Levezekelte már, amit rajta elkövettünk.

Esdett bocsánatért, s hűségünkre fölesküdt.

S mivel tervemben ő ugyancsak részt kapott...

PRÓTEUSZ

Ezért, hogy itt vagyok. S köszönöm, jól vagyok.

DANAOSZ

Na és, ha jól? Meséld inkább, mit kiötöltem!

PRÓTEUSZ

Ne várjunk még kicsit, míg itt nincs mind az ötven?

DANAOSZ

Hol nincs, te balga eb? Számukban nincs hiány.

Ne rágódj, vágj bele, rajta toronyiránt!

HARMADIK JELENET

Voltak. Be a Második fél kar

MÁSODIK FÉL KAR

Atyánk, itt vagy te is? A szomj hozott a kúthoz?

DANAOSZ *(elképedve)*

Hát ti? Hogyan? Hiszen... Jaj, ti kánpadra húztok!

Ha mind itt voltatok, mért lesztetek ennyien?

Ki megjönne, elébb illik elmennie.

ELSŐ FÉL KAR *(Második fél karhoz)*

Ha már rég itt vagyunk, távolban mi marasztott?

MÁSODIK FÉL KAR *(Első fél karhoz)*

Mint lennének itt? Hiszen érkezünk ide csak most.

DANAOSZ
 Elég már a fecsej! Ötvennél ötvenebb
 Már a létszámotok, annyian jöttetek.
 PRÓTEUSZ
 Nekem olybá tűnik, egy még mindig hiányzik.
 Úgy lesz teljes a kar, ötvenet ami játszik.
 ELSŐ FÉL KAR
 Itt voltunk ötvenen...
 MÁSODIK FÉL KAR Megjöttünk ötvenen...
 KAR
 Ötvenen így vagyunk. Ne zavarj össze te!
 DANAOSZ
 Nyomorult, ne taníts engem se, mi mennyi!
 Hátralevő időd könnyű lesz számba venni.
 PRÓTEUSZ
 Tárgyra térek tehát. Megóvni titeket
 A vétekekkel rokon násztól, mi fenyeget,
 Cirka ötven deli hős pelaszg férfiakhoz
 Szán atyátok nejlül. Ha majd elesne Argosz,
 Ártatlan hajadont egyet se leljenek
 Az Aigüptosz fiak, ha vágyuk gerjedez.
 KAR
 Mit mondjak, nem fog el lelkesedés e tervért.
 Ha házasulni kell, kapok unokatestvért.
 ELSŐ FÉL KAR
 Mind rusnya a pelaszg, egy sem merész, ügyes...
 MÁSODIK FÉL KAR
 Bamba, tompa agyú, s várfalra mászni rest.
 DANAOSZ
 Hogyan jön ez ide? Ugyan mért mászna falra?
 KAR
 Kapun be nem jöhet, az el van torlaszolva.
 PRÓTEUSZ
 Bejutnak majd, ha kell. Van létrájuk elég.
 Akár az, aki már bemászott az elébb.
 Kémnek tette magát, és elfogta a hírnök,
 Kit elfogott a hév. Majd ér nyomába mindónk.
 DANAOSZ (*zavartan*)
 Hát nem versenyfutást terveztünk az imént?
 Falunkra mászniuk akkor miért? Miért?
 KAR (*Második karvezető nélkül*)
 Atyám, terved csodás! Módfelett éles elméd.
 Már régi óhajunk, hogy férjekhez mehethénk.
 MÁSODIK KARVEZETŐ
 Nem tudom, jó-e ez. Leszünk-e boldogok,
 Ha hódítók helyett pelaszgnak hódolok?
 KAR (*Második karvezető nélkül*)
 Naná, boldog lesztek!
 ELSŐ FÉL KAR Hisz véget ér az ostrom.
 MÁSODIK FÉL KAR
 Kéjemre ihatunk.
 ELSŐ FÉL KAR És férfiszomjam oltom.
 DANAOSZ
 Felőlem fussanak falra, mint a lián,
 Csak essünk túl hamar a ceremónián! (*El*)

NEGYEDIK JELENET

Maradtak

KAR
 Éppen ötven vagyunk. Mire szolgál e verseny,
 Ha éppen annyi fut, ahány eleve nyerhet?
 PRÓTEUSZ
 Másként mint dólne el, ki megy hozzá kihez.
 A legszebb lány ura a győztes férfi lesz.

ELSŐ FÉL KAR
 És azt mint döntjük el, közülünk ki a legszebb?
 MÁSODIK FÉL KAR
 Fussunk versenyt mi is!
 ELSŐ FÉL KAR Szépségversenyt?
 MÁSODIK FÉL KAR De sebben!
 MÁSODIK KARVEZETŐ
 Minek loholni? Csak megizzadok belé.
 Mire jó a futás, ha mire jó a férj?
 Rút a vetélkedés! Nem használ, csak vizsályt szít.
 Ahol vizsály tipor, többé nem nő ki pázsit.
 Fű árva szálaként halálra száradunk.
 ELSŐ FÉL KAR
 És mi legyen a cél, ameddig szaladunk?
 Úgy verseny a futás, ha cél lebeg előttünk.
 MÁSODIK FÉL KAR
 S ki célunk megveti, azt hagyjuk itt. Megőrült.
 MÁSODIK KARVEZETŐ
 Hogyan? Mi az, hogy „az”? Magamról így beszélsz,
 Amíg vad-esztelen te rajzol szerteszt?
 PRÓTEUSZ
 Ó rajzol bús jövőt, te pedig mint darázsra.
 Szavával borzol ő, te porzol vad futással.
 Minek loholsz hová? Szavamra, furcsa vagy.
 A céljuk hadd legyél – hagyd, hogy ők fussanak!
 MÁSODIK FÉL KAR
 Az ám, a cél mi lesz? Fussunk innét idáig?
 ELSŐ FÉL KAR
 Körünkben így hamar a legszebbik kiválik.
 PRÓTEUSZ
 Ha futnotok muszáj, kezdjétek mielébb!
 Aki ahányadik, akként nyer helyezést.
 MÁSODIK KARVEZETŐ
 Csak együtt győzhetünk! Legyünk egyforma szépek!
 Versengünk vereség, könyörgök, végre értsd meg!
 MÁSODIK FÉL KAR
 Úgy hát futás ide! Szedje lábát, ki szép! (*Futva el*)
 ELSŐ FÉL KAR
 Hogyhogy még itt vagyok, ha céloom futni kész? (*Futva el*)

ÖTÖDIK JELENET

Próteusz, Második karvezető; Lünkeusz a gödörben

PRÓTEUSZ
 Nem szégyen a futás, éppen csak haszna nincsen.
 LÜNKEUSZ (*a gödörből*)
 Elment a vén hülye? Már nagyon unok itt lenn.
 MÁSODIK KARVEZETŐ
 Apollónom, segíts! Miféle égi szó,
 Amely a föld alól ily rémítőn kiszól?
 Netán az alvilág kapuit már kitérta,
 Hogy ötven nyomorult pusztuljon a vizsályba?
 PRÓTEUSZ
 Nem hinném, hogy leért oly mélyre ily hamar.
 Ásójjával csupán kevés földet zavart,
 S még kevesebb vizet. Halál révészé, Kháron
 Még nem káromkodik folyóját érte káron.
 LÜNKEUSZ
 Elment már? Vagy süket? Vagy mindkettő akár?
 Kijöhetnék kicsit? Úgy untat e lapát!
 MÁSODIK KARVEZETŐ
 Ó, hát a kém, ki ás! Sőt nem is kém, pelaszg csak.
 LÜNKEUSZ
 Avagy most már egész éltetre lenn maradjak?

PRÓTEUSZ

Kapaszkodj fel, fiam! Tiszta a levegő,
Elment már Danaosz. Bátran gyere elő!

MÁSODIK KARVEZETŐ

Jobb, míg nem látjuk őt: sugár, izmos alakját,
Ígéző mosolyát, kedves és tiszta arcát,
Inas, kemény kezét, lajtorjamarokolót,
Erős lábát, magas lajtorjatosót,
Göndör hajfűrtjeit, szemünk csiklandozókat,
S villogó szemeit, hajunk cirógatókat.
Ne lássuk ajakán mézédesszavait,
Se szép ívű fülét szavaink hallani,
Combját, min szőrei, mint mezőn a fűszálak –
Mért nő a fű s a szőr, hogyha majdan leszárad?
De a fű legalább idővel újra nő...

Ne lássam hát, kiért rajongva futnak ők!

LÜNKEUSZ

És esetleg viszont nem került meg a létrám?
Másként ki nem jövök, míg nem virrad az éj rám.

PRÓTEUSZ

Na, nyújtsd lapátodat. Kihúzlak, rossz gyökér,
Ami hiába küzd, vizig soha nem ér.

(Kihúzza Lünkeuszt a gödörből)

Pihentesd a karod, nem kell tovább kut-ásnod,
Edzd inkább lábaid, hív a pálya-futásod!

Megtudta Danaosz rólad az igazat:

Nem voltál kém sosem.

LÜNKEUSZ S most falról letaszajt?

Mint derült ki vajon? Hiszen nem tudta senki.

A hírnök sem, aki késztetett kútba esni.

Mégis leleplezett? Vagy más volt árulóm?

Daliás termetem vallott rám? Nem tudom.

Te épp honnét veszed? S ki vagy egyáltalában?

PRÓTEUSZ

Nem ismeresz meg, fiam? Elszomorít a bánat.

Mily pelaszg vagy te, mondd?

LÜNKEUSZ Mért, szerinted milyen?

PRÓTEUSZ

Tökkelütött, kinek nem szent királya sem.

LÜNKEUSZ

Királyom: jó atyám. De rád nem is hasonlít.

Te borzas vagy, az ő szakállá gondosan nyírt,

Alacsony homlokán tincsei göndörök,

Termetre sem ilyen ványadt, mint te, öreg.

PRÓTEUSZ

Ha csak kavicsokat ennél te is egy évig,

Sudár, szép termeted nem maradna a régi.

Sőt a befalazott rabhoz borbély se jár,

Se asszony, se szakács, se palást, se pilács.

LÜNKEUSZ

Bizony, a rab magány megőrjíti az embert.

PRÓTEUSZ

Ne szánakozz, hanem dönts: ásol vagy megismeresz?

LÜNKEUSZ

Nohát! Te vagy, atyám? Mínek nevezzelek?

PRÓTEUSZ

Királyodnak csupán. Pelaszgosz a nevem.

De most a többiért ideje elszaladnom.

LÜNKEUSZ

Már a többi miért? Szakács? Borbély? Vagy asszony?

PRÓTEUSZ

Atyádfiaiért.

LÜNKEUSZ Félek, hogy az bajos.

PRÓTEUSZ

Pelaszgekért, ökör! Megjövök hamarost. *(El)*

HATODIK JELENET

Lünkeusz, Második karvezető

LÜNKEUSZ

Ha már pelaszg vagyok, nem is kell rám vigyázni.
Gondom átengedem. Maradt jó pár lapátnyi.

Csendben ellépelek, létrámat fellelem –

Aggaszt: csak felfelé mászható, és le nem.

Kiprobálok, nosza! Jobb a bizonyosság.

MÁSODIK KARVEZETŐ

Csak rohanvást, hogy a futásra visszafuss már!

LÜNKEUSZ

Rohanni? Mért? Hová?

MÁSODIK KARVEZETŐ Mert megnősülni vágyosz.

LÜNKEUSZ

Már nem: pelaszg vagyok.

MÁSODIK KARVEZETŐ Ezért ülhetsz ma nászt.

Versenyben válik el, menyasszonyt hogy ki választ,

Míg a keresletért versenyt fut a kínálat.

LÜNKEUSZ

Ez nekem már magas. Alacsonyabb a fal.

Hanem rá most jövök, Pelaszgosz mit akart!

Ezért lettem fia! No lám, javam kereste!

De futás vagy lapát: jaj, nem vonz engem egy se.

MÁSODIK KARVEZETŐ

Megértelek nagyon. Nekem sem kenyerem

Loholnom víztelen, s így nyernem hitvesem.

Fejvesztve szétszaladt az ötven kerget birka,

Maradtam én a nyáj árván: egyetlen írmag.

LÜNKEUSZ

Mint szánlak, te szegény, ki el nem tántorodsz,

S ötven maradsz magad, meg nem riaszt a poszt.

Nem is bánám, ha mi ketten lennénk utolsó!

S minthogy nem is futunk, erre esélyeink jók.

MÁSODIK KARVEZETŐ

Ez tervnek gyönyörű, de fellázad szivem:

Ha csak kényszer szüli, hamis szó az „igen”.

Egy Aigüptosz fit is szívesebben ölelnék,

Ha önként, szabadon vágnánk egymás szerelmét.

LÜNKEUSZ *(kedvetlenül)*

Önként és szabadon vagyok pelaszg magam.

Aigüptidésznek itt kis választéka van.

Nem futok kegyedért – így választlak magamtól,

A sors nem kényszerít, csak a kedvünk parancsol.

MÁSODIK KARVEZETŐ

De nem csak lustaság? Tényleg engem szeretsz?

Nem csak futni utálsz? Őszintén valld meg ezt!

LÜNKEUSZ

Szeretlek annyira, mint futkosni utálok,

Ha ez neked kevés, hát elfutok utánuk.

HETEDIK JELENET

Voltak. Be az Első és Második, később a Harmadik, Negyedik, Ötödik, még később a Hatodik, Hetedik, Nyolcadik, legvégül a Kilencedik lány

ELSŐ ÉS MÁSODIK LÁNY *(támadóan egymásnak)*

Csaltam! Álljak meg itt! Levágtam a kanyart! *(Védekezően)*

Arról szó sem esett, a pálya hol halad!

Vagy én csaltam netán? Hiszen hosszabb a lábam,

Nagyobbat lépek így! Viszont félannyi háj van

Rajtam, galád előnyt szereztem általa.

Én nyertem akkor is! Csak itt bevártalak.

ELSŐ LÁNY

Vagy inkább téged én!

MÁSODIK LÁNY Te? Mögöttem lihegtél!

ELSŐ LÁNY

Inkább előttem én.

MÁSODIK LÁNY Te kidóltél a ligetnél.

HARMADIK LÁNY (be)

Mindketten csaltatok! A legszebb én vagyok!

NEGYEDIK LÁNY (be)

Jó, hogy itt álltok. Így győzni láthatatok.

ELSŐ ÉS MÁSODIK LÁNY

Még hogy győztél, sutá? Örülj, hogy futni győztél!

ÖTÖDIK LÁNY (be)

Ti pályakurritók! Sok alamuszi nővér,

Ki sufnit elkerült, mit megkerültem én!

HARMADIK LÁNY

Közepes csúnya, te! Magadra légy szerény!

NEGYEDIK LÁNY

Tanúm van, három is, hogy én lettem a bajnok.

ELSŐ ÉS ÖTÖDIK LÁNY

A legszebb én vagyok! Ti rusnyák, mint a majmok.

LÜNKEUSZ

Mindőtök csúf s büdös. Gőzöltök izzatag.

Rossz rátok nézni is. S hozzá e birkaszag!

ELSŐ ÉS HARMADIK LÁNY (örömmel fedezik fel Lünkeuszt)

A kútásó pelaszg!

NEGYEDIK ÉS ÖTÖDIK LÁNY

Kimászott a gödörből!

AZ ÖT LÁNY EGYÜTT

Siess, nyerni szaladj! S engem válassz, ha győzől!

Hatodik, Hetedik, Nyolcadik lány egymást ráncigálva be

HATODIK LÁNY

Eressz végre! Irigy!

HETEDIK LÁNY Mért fáj, ha én nyerek?

NYOLCADIK LÁNY

Nyerhetsz tapasztalást!

HATODIK, HETEDIK ÉS NYOLCADIK LÁNY

Elég! Eresszetek!

LÜNKEUSZ

Ne civakodjatok. Bomolni kár miattam.

Vitázni céltalan, ha a győztes vitatlan. (Második karvezetőre mutat)

Szívem ő nyerte el, sebesen, mint a szél.

A NYOLC LÁNY EGYÜTT

Hisz ő nem is futott! A győzelem nem ér!

LÜNKEUSZ

Ő volt itt legelőbb – s csak ez az, ami számít.

A NYOLC LÁNY EGYÜTT

Nem futottál te sem!

LÜNKEUSZ Vizsont ástam rogyásig.

HETEDIK LÁNY

No és akkor mi van?

HARMADIK LÁNY Ha nem futsz, az csalás!

HATODIK LÁNY

Utolsó vagy képp.

NEGYEDIK LÁNY Mássz vissza, és csak áss!

MÁSODIK KARVEZETŐ (Lünkeuszba karol)

Most már bevallhatom: tapodtat sem szaladtam.

Vereségem jogos s kétségbevonhatatlan.

NYOLCADIK LÁNY

Ezt tettem én is ám!

MÁSODIK LÁNY Csaló vagyok! Csaló!

ELSŐ LÁNY

Pfuj, de hitvány vagyok!

ÖTÖDIK LÁNY Utolsónak való!

HETEDIK LÁNY

Ha belegondolok, én is csak bandukoltam.

HARMADIK LÁNY

Elállt lábam-szemem, látván, hány gyors hugom van.

KILENCEDIK LÁNY (be)

Mind megelőztetek? Mily cudar szégyen ez!

AZ ELSŐ NYOLC LÁNY EGYÜTT

A győzelem tiéd. Mindenki éljenez!

KILENCEDIK LÁNY

Enyém? Hogyan? Ti el sem mozdultatok innét?

AZ ELSŐ NYOLC LÁNY EGYÜTT

Piszok csalók vagyunk, mily randák – el se hinnéd!

HATODIK LÁNY

Csak én, ti nem!

NEGYEDIK LÁNY Hazudsz!

MÁSODIK LÁNY Mindenki hazudik!

HARMADIK LÁNY

Csak én vagyok csaló!

ÖTÖDIK LÁNY Legyőzött mindegyik.

KILENCEDIK LÁNY

Tréfát űztök velem? Vetélkedve csufoltok?

NYOLCADIK LÁNY

Örvendj győzelmeden!

HETEDIK LÁNY S hagyj sírni az utolsót.

HATODIK LÁNY

Azaz engem.

HARMADIK LÁNY Ugyan!

ELSŐ LÁNY Figyeld, mint zokogok!

NEGYEDIK LÁNY

Szívem belészakad.

MÁSODIK LÁNY Könnyem csak záporoz.

KILENCEDIK LÁNY

Hagyjátok abba ezt! (Húzza a hajukat, ahol csak éri)

ÖTÖDIK LÁNY Ne bánts, tiszteld siralmam!

HETEDIK LÁNY

Könnyeim el ne sírd!

NEGYEDIK LÁNY S ne részeltess vigaszban!

A lányok verekedni kezdenek

ELSŐ LÁNY

Nesze, vigasz! Nesze!

HETEDIK LÁNY Sírni adok okot!

HATODIK LÁNY

Hadd szakasszam hajad!

MÁSODIK LÁNY Győzni úgyse fogok!

A KILENC LÁNY EGYÜTT

Nesze! Csihi! Puh! Adok, kapok, civódom!

Kell a csetepaté? Tessék, rajtam ne múljon!

Az első kilenc lány verekedve el

MÁSODIK KARVEZETŐ

Bánt, hogy örömet velem nem élvezik –

Magunkhoz békitem szédült testvéreim.

Más kárára vajon én lehetnék-e boldog?

Azt gondolom: igen, ha így állnak a dolgok. (El)

LÜNKEUSZ

Testvéri szeretet! Nincs annál semmi szebb.

Kinek testvére nincs, az fél lábon biceg.

Persze, ki már öreg, az is gyakorta sánta,

Rúgjon bár rokona ötven- vagy akárhányra.

NYOLCADIK JELENET

Lünkeusz

PRÓTEUSZ (bosszúsan besiet)

Hát épp ez az! Hol az ötven, mit emlegetsz?

LÜNKEUSZ
 Miről beszélsz, atyám? Miféle ötven ez?
 PRÓTEUSZ
 A kólíka atyád, nem én. Te bús süvölvény,
 Aigüptosz tábora mért üres? Bökd ki fürgén!
 Hol vannak uraid? Mért nincs több sátoruk?
 Egyben mint alszanak, ha rájuk éj borul?
 LÜNKEUSZ
 Hát nem pelaszgokért indultál el sietve?
 Mint tévedtél oda?
 PRÓTEUSZ Szép eszed el mi vette?
 Kizárt, hogy eleve annyi jutott csupán,
 Hogy e tervem se értsd, és csak nézz rám mulyán.
 S még te faggass, midőn épp hogy én nem értem,
 Egy sátorba kerek ötven vajon befért-e?
 LÜNKEUSZ
 Beszélj el, mi a terv, mintha nem érteném!
 S én is elárulom, egy sátor mért elég.
 PRÓTEUSZ
 Gyere, hadd nézzelek: ily tökfey ritka látvány.
 Poszeidón egy ilyet miért túrt meg a hátán?
 Azt hiszed, csakugyan pelaszgot kajtatok?
 Hogy őket segítem, nem pedig rajtatok?
 LÜNKEUSZ
 Azt hiszem? Nem hiszem? Mit is feleljek erre?
 Ennyiből még ne várd, hogy rálássak a tervre!
 PRÓTEUSZ
 Te kerge! Jól figyelj: meggyőztem Danaoszt,
 Versenyen keljen el ötven lánya. Na most
 E szolganép helyett...
 LÜNKEUSZ (közbevág) Pelaszgokról beszélsz-e,
 Kik véreid?
 PRÓTEUSZ Ne tartsd véretem ily kevésre!
 Úgy vagyok én pelaszg, ahogyan te: sehogy.
 LÜNKEUSZ
 Akkor mégis kinek s mért segítesz te most?
 PRÓTEUSZ
 Ennyi ész, komolyan, egy fejben még sosem volt!
 Nektek munkálkodom.
 LÜNKEUSZ Miért?
 PRÓTEUSZ Kérdezd Poszeidónt!
 És itt jön a cselem: a pelaszgok helyett
 Aigüptosz fiait futtatom versenyen,
 Így vehessék nejlül mind a Danaidákat.
 LÜNKEUSZ
 És ha nincsen elég elvenni mindahányat?
 Ha az ő ötvenük nem ad ki ötvenet?
 PRÓTEUSZ
 Köztünk szólva ne hidd, hogy lány annyi lehet.
 Legyen az ő bajuk, hogy számolni se tudnak.
 Beosztják valahogy. Indíts, szólj uraidnak!
 LÜNKEUSZ (zavarban)
 Éppen itt a bibi. Már sejtik, hogy mi van.
 Nincsenek is... azaz, nem vagyunk annyian.
 Ötven s ötven között sokszoros a különbség.
 PRÓTEUSZ
 Hányan hát? És te is?
 LÜNKEUSZ Bizony: királyi fönség.
 Aigüptosz fia én vagyok, sőt mégpedig
 Mind az ötven fia. Nem jutott több neki.
 S mi sátrunk illeti – hát köszönjük a kérdést –,
 Van hely kényelmesen, ne bántson semmi kétség.
 PRÓTEUSZ
 Válaszod köszönöm. Ennyi sétát megért.
 Te meg futsz egymagad versenyt ötven helyért.
 LÜNKEUSZ
 Dehogy futok. Minek? Már találtam menyasszonyt.

PRÓTEUSZ
 Úgy lelek egy zugot, hol könnyemet fakasztom.

KILENCEDIK JELENET

Voltak

DANAOSZ (be)
 Hol vannak a futók?
 PRÓTEUSZ (ravaszul) Itt, mind az ötvenük.
 DANAOSZ (Lünkeuszhoz)
 Derék ifjú sereg, üdv mindőtöknek! Üdv! (Lünkeuszhoz)
 Te meg, fiam? Te vagy a csalafinta, nemde,
 Aki kémként esett maga ásta verembe?
 LÜNKEUSZ
 Voltam bátor, igen.
 DANAOSZ Becsaptál, de seabj.
 Megbocsátom neked, csak sebesen inalj!
 Meg ne bánjam azt, hogy atyád meg nem öltem.
 Fussatok hát, nosza! Rajtra fel, mind az ötven!
 PRÓTEUSZ
 Rajt' nem múlik a rajt, lásd futni őt s a rajt,
 Kiket vágyuk szalajt, mint rúgják a talajt!
 LÜNKEUSZ
 Márminthogy kicsodák? Mert én hová sietnék?
 Állok, mint a cövek, amely lukára lelt rég.
 DANAOSZ (Lünkeuszhoz)
 Hát majd ti, többiek, futtok e korcs helyett. (Lünkeuszhoz)
 S te, lusta eb, leszel utolsó helyezett.
 LÜNKEUSZ
 Kimondom közösen: nem iszkol egy pelaszg sem.
 Ahányan csak vagyok, fogom magunk, s lefekszem.
 DANAOSZ
 Feküdj csak, de soha föl nem kelsz ezután!
 Hogyha élni akarsz, kardom elől futás!
 PRÓTEUSZ
 Halkan, uram, fiam! Ugyan mért mentek öltre?
 Föl-le szaladjatok, s mehettek asszonyölre.
 LÜNKEUSZ
 Futkossak, mert e vén, bős bolond fenyeget,
 Hogy rozsdás gyíklesőt a mellemnek szegez?
 Másztam, ástam sokat, míg hadifoglya voltam.
 Ha egy lépést teszek, itt essem össze holtan!
 DANAOSZ
 Nosza hitvány pelaszg tinók pimasz hada,
 Kardom hüvelybe légy!

Danaosz kardot ránt, ám Lünkeusz könnyedén kicsavarja a kezéből

Hagyd! Nem adom oda!

LÜNKEUSZ
 De most, agg csont, te futsz! A saját kardod üldöz.
 DANAOSZ
 Egy hős vitéz fölött ötven elvetemült győz.
 Szolganép eszköze a gyáva túlerő.
 LÜNKEUSZ
 Szolgám te vagy s rabom. Te megzápult velő,
 Nem fedted fel cselem. Én nem vagyok pelaszg fi.
 Álorcám becsapott, ám ideje lerakni.
 PRÓTEUSZ
 Vagy mégis korai?
 LÜNKEUSZ Korántsem. Már elég.
 Tudd meg: Lünkeusz vagyok, az unokaöcséd.
 DANAOSZ
 Ti mind, ti aljasok? Vad aigüptoszi sarjak
 Bevették váramat? Ilyet kell hogy ma halljak?

PRÓTEUSZ
 Ilyen szörnyet bizony hallni nagy veszteség.
 DANAOSZ *(Próteuszhoz)*
 Minden bajom oka, mért csaptál be eképp?
 Míg én nagylelkűen szántalak a haláltól,
 Addig álnok szived bosszúvágyat palástolt? *(Lünkeuszhoz)*
 De esdhetek talán győzőmtől egy kegyet:
 Nászi áldozatul e gazt hogy ölje meg?
 LÜNKEUSZ
 Biztosan illenék ily furcsán viszonznom,
 Hogy révén véget ért diadallal az ostrom?
 PRÓTEUSZ
 Aligha illenék.
 DANAOSZ Jegyajándékul add,
 Ötven hős dalia, s nászod el nem marad.
 LÜNKEUSZ
 Zsarnok voltál elébb, konok, rátarti, öntelt,
 Most meg esdő szavad mézédesen ömleng,
 S egészen meghatott.
 PRÓTEUSZ Ne beszélj! Igazán?
 LÜNKEUSZ *(Próteuszhoz)*
 Tudod, hálám tiéd. De első a család.
 DANAOSZ
 Hát megszólalt a vér, s szava merő okosság!
 Minő derék fiúk! Örömöm csak fokozzák!
 Tőlük mi balga volt elzárnom lányaim,
 S ilyen férjek helyett pelaszghoz hajlani.
 PRÓTEUSZ *(Lünkeuszhoz)*
 Olcsó, hatásvadász minden hangsúlyja, úgy-e?
 LÜNKEUSZ
 Bevallom: szép szavát hallván torkom szorult el.
 Mért ítéltem balul meg ily szíves rokont?
 Ebben te vagy hibás, ezt fel neked rovom.
 DANAOSZ
 Férfibeszéd! Nosza, magasztald fel a kardom:
 Ércpengéjén piros vére le hadd szaladjon!
 PRÓTEUSZ
 Futtattam véreit, s most tőle fut enyém.
 LÜNKEUSZ
 Atyám helyett atyám, tudok jobb büntetést:
 Itt tátong e gödör halandót nyelni vágyva...
 PRÓTEUSZ
 Én segítettelek belőle napvilágra!
 LÜNKEUSZ
 Még egyszer köszönöm. Helyem meg így ürült.
 DANAOSZ
 Igazi férfi vagy: bölcsen szólsz s emberül.
 PRÓTEUSZ *(Lünkeuszhoz)*
 Nem pihennél elébb? Ásítasz, mint a gödröd.
 LÜNKEUSZ
 Ezt még elvégezem, és azután ledőlök.
(A gödör felé lökdösi Próteuszt)
 PRÓTEUSZ
 Rokon közt nem rokon cudarul boldogul.
 Hiába ő okos, kárából más okul.
 Pár jó végszót adott, de a legvége ettől
 Még túl esetleges – nem vonz már e szerepkör.
(Lepottyán a gödörbe)
 LÜNKEUSZ
 Most megyek, szunditok estig egy szemhunyaszt. *(El)*

TIZEDIK JELENET

Danaosz. Be a Második karvezető és az első kilenc lány, később a Tizedik

DANAOSZ *(Lünkeusz után)*
 Menj csak, úgys alig bírtam, hogy meghunyász...

KAR *(a Tizedik lány nélkül, félbeszakítja)*
 Kivel beszélsz, atyám?
 DANAOSZ Csak mormogok miegymást.
 KAR
 Inkább reánk tekints, mint szeretjük mi egymást.
 ELSŐ FÉL KAR
 Egyőnk a másikát.
 MÁSODIK FÉL KAR Másunk az egyikét.
 ELSŐ FÉL KAR
 Én téged, te meg őt.
 KAR Szeretni, óh, mi szép!
 Nem civódni azon, ki csúnya s még ki csúnyább,
 Ki lomha, ki csaló! Viszályunk elcsitult már.
 Lesz bőven vőlegény, jut mindőnknek pelaszg.
 DANAOSZ
 Hallgassatok kicsit! Szüntessétek e zajt!
 Megváltozott a terv, betelt rajtunk a végzet:
 Bevették falaink ötven Aigüptidészek –
 Velük ültök ti nászt.
 MÁSODIK KARVEZETŐ *(kétségbeesve)*
 Én inkább elfutok.
 NEGYEDIK LÁNY
 Nem is tudsz futni te.
 ÖTÖDIK LÁNY Te sem!
 HARMADIK LÁNY Te csak totyogsz.
 ELSŐ LÁNY
 S te, görbe lábadon?
 NYOLCADIK LÁNY Csak cipeled a hájad.
 MÁSODIK LÁNY
 Te beszélsz, babkaró?
 HATODIK LÁNY Ösztövér!
 HETEDIK LÁNY Vézna!
 KILENCEDIK LÁNY Ványadt!
 MÁSODIK KARVEZETŐ
 Csitt már, kedves hugok!
 A KILENC LÁNY EGYÜTT Neked, pelaszg rima!
 Te szépség s fürgeség! Indulj inálni, na!
 ELSŐ FÉL KAR
 Mi csalunk!
 MÁSODIK FÉL KAR S maradunk!
 A KILENC LÁNY EGYÜTT Fogolynak s feleségnek.
 DANAOSZ
 Mi e vad zürzavar? Már mi ütött belétek?
 ELSŐ, MÁSODIK és HARMADIK LÁNY
 Utáljuk őt!
 NEGYEDIK és ÖTÖDIK LÁNY Nagyon.
 HATODIK és HETEDIK LÁNY Hiába is szeret.
 NYOLCADIK és KILENCEDIK LÁNY
 Utálom, ki utál!
 ELSŐ LÁNY Én se szenvedhetem!
 MÁSODIK LÁNY
 Ocsmány!
 HARMADIK LÁNY Csaló!
 NEGYEDIK LÁNY Vagyok!
 ÖTÖDIK LÁNY Az, aki mondja másra...
 HATODIK LÁNY
 Magára mondja az!
 HETEDIK LÁNY Tehén!
 NYOLCADIK LÁNY Rongy!
 KILENCEDIK LÁNY Istenátka!
 DANAOSZ
 Csend! Miért ölitek egymást, ostoba nők?
 Áldozatnak terem másik ötven jelölt.
 Nem hosszú e nász, gyors özvegyiségre juttok,
 Még a nászéjszakán elvérezhet a bútok.
 A galád rokonok tisztelve kardomat
 Behódoltak nekem – mihaszna hódolat!
 A kard tán elfogyott, de az asztal terítve –

Ötven kés majd akad, kerül egy mindegyikbe!
 ELSŐ FÉL KAR
 Nincs még fenn teríték.
 MÁSODIK FÉL KAR De felrakom hamar!
 ELSŐ FÉL KAR
 Te dologkerülő, rád bízni nem szabad!
 ELSŐ LÁNY
 Futok én.
 MÁSODIK LÁNY Én is ám!
 HARMADIK LÁNY Engem utol nem értek!
 NEGYEDIK LÁNY
 Én már itt sem vagyok!
 ÖTÖDIK LÁNY Te sánta vagy!
 HATODIK LÁNY S tehén te!
 HETEDIK LÁNY
 Utánam mindahány!
 NYOLCADIK LÁNY Te? Oda sem találsz!
 KILENCEDIK LÁNY
 Az egyik lábam itt...
 KAR *(Kilencedik lány nélkül, közbevág)*
 Másikon alig állsz.
 Gyerünk teríteni! Kezdődjék el a verseny!
 TIZEDIK LÁNY *(be)*
 Csak most indultok el? Én már célba is értem!
 KAR *(Tizedik lány nélkül)*
 Ez új kör. Más a cél.
 DANAOSZ Ez már helyes beszéd.

Danaosz és a Kar el

MÁSODIK KARVEZETŐ
 Karnak itt maradok, s kiteszem ötvenét.

Függöny

Harmadik tragédia ÁLDOZATHOZÓK

Szín: a kútnak szánt gödör környéke, melyből az egyelőre láthatatlan Próteusz (megiffulva mint Pszeudo-Aigüptidész) lapátot nyújt ki. Lünkeusz tűnődve, álmatagon beballag

LÜNKEUSZ Mégiscsak furcsa. Mennyit kerestem a vizet, és nem találtam. Most meg a tenyeremre nézek, és minden hólyag csordultig van vele.
 PRÓTEUSZ *(a gödörből)* Hahó! Valaki!
 LÜNKEUSZ Ha jobban megnézem, mindkét tenyerem. Ez is milyen különös, hogy az embernek két tenyere van – mármint leszámítva az egytenyerűeket valahol Taurusz vidékén.
 PRÓTEUSZ Segítség!
 LÜNKEUSZ Még a tenyeremnek is van testvére, és összecsókolóznak, valahányszor tapsolok. Bár most nem fogok, mert akkor kifakadnak a víz hólyagjaim, és keserűen lubickolhatok vizükben.
 PRÓTEUSZ Valaki! Segítség! Valaki Lünkeusz!
 LÜNKEUSZ Szemem is kettő van, és azok is tele vízzel. Csak én vagyok magányos. Nincs még ötven ember, aki ilyen egyedül érezné magát.
 PRÓTEUSZ Itt vagytok! A kútban!
 LÜNKEUSZ Igen, mint a kút mélyén. Mint a kút mélyén. Vajon lesz-e, aki kihúzzon onnét?
 PRÓTEUSZ Húzz ki innét! Lünkeusz!
 LÜNKEUSZ Jaj, maradj már békén! Tudod, hogy ott lent kell meghalnod. *(Maga elé)* Milyen különös is ez: ha csak gödröt akartam volna ásni, most elégedett lennék. Ha sírgödröt, akkor főleg. De így, hogy kútnak készült... *(Sóhajt)*
 PRÓTEUSZ Fogd meg a lapát nyelét!

LÜNKEUSZ Fogtam eleget. Az ember mind mélyebbre ássa saját sorsát. Egyre mélyebbre. Bele a földbe. Egyre távolabb a fellegek-től. És a végén mit talál?
 PRÓTEUSZ Mit búsulsz? Elfoglaltad a várat, és rögvest kezdődik az esküvőd.
 LÜNKEUSZ Ez még nem ok a szomorúságra. Nem, igazán nem. Inkább az öröme ok.
 PRÓTEUSZ Nem miattam furdal a lelkiismeret?
 LÜNKEUSZ Nem hiszem. Inkább mert Danaosznak nem árultam el, hogy nem veszem feleségül az összes lányát. Miért nem? Nem bírtam nézni, hogyan olvad le arcáról a boldog, bízó mosoly. *(Megrázza a fejét)* Néha nem értem magam.
 PRÓTEUSZ Fogd meg a lapátot, és bizz bennem!
 LÜNKEUSZ *(fejcsóválva)* Furcsa az elmúlás. Az egyik embernek az a legfontosabb, hogy fogyó lehetével minél tovább rezgetesse a pókhálót; a másiknak, hogy kiadja a lapátot a gödréből... No, add ide! *(Elveszi Próteusztól a lapátot)*
 PRÓTEUSZ *(kinyúl a lapát után)* Nyújtsd ide!
 LÜNKEUSZ No nem, hát játszani nem fogunk a lapáttal! *(Elmereng)* Nemhiába mondják, hogy az öregség gyermekké tesz. Viszont mégis hiába mondják, mert nem játszom veled.

Próteusz egyetlen ugrással kipattan a gödörből

Nahát! Nem is tudom, azon ámulok-e inkább, hogy öregember létedre ilyen fürge vagy, vagy azon-e, hogy öregember létedre mennyire nem vagy vénember. Az öregség is oly sebesen száll el, mint az ifjúság?
 PRÓTEUSZ Nem.
 LÜNKEUSZ Akkor te nem lehetsz Pelaszgosz.
 PRÓTEUSZ Pelaszgosz? Hol van ő már! Már a patkányok is éhen veszttek, amelyek fehérre nyalták csontjait a tömlőc mélyén.
 LÜNKEUSZ Mennyi idő eltelt, míg csupán egy órát szundítottam! Megáll az ész, az idő mint halad.
 PRÓTEUSZ Éppen ezért gyorsan figyelj! Kis idő alatt kell nagyot segítenem rajtad.
 LÜNKEUSZ *(könnyekben tör ki)* Hát segítenél rajtam, aki nem segítettem rajtad? Ki vagy, te jótét lélek?
 PRÓTEUSZ Hátrább a hálával, és lassan a lélekkel! Segíteni csak azután fogok, ha már megtudtad, hogy az öcséd vagyok.
 LÜNKEUSZ Az sajnos még odébb van. Nekem nincs öcsém. Aki lehetne, az mind én vagyok.
 PRÓTEUSZ Avagy kételkedsz létemben? S ha nem lennék, lehetné-e kedves öcséd, Pszeudo-Aigüptidész?
 LÜNKEUSZ Sok mindenre van szavam, ami nem létezik. A nyelv nem tiltakozik. Mondhatom, hogy „öcsém”, de nincs kinek.
 PRÓTEUSZ Mondd nekem, és én sem fogok tiltakozni.
 LÜNKEUSZ Talán ez a hiányérzet minden bánatom gyökere. Sosem volt öcsém. Mikor a kezét fogtam sétáinkon, üres marokkal jártam a partot; mikor labdát dobtam neki, elsodorta a tenger árapálya. Igaz, nem sírt, ha megvertem, de nem is mosolygott, ha megvigasztaltam. És amikor kértem, hogy tartson nekem bakot, hát el kellett lopnom egy halász létráját.
 PRÓTEUSZ Te meg nem húztál ki a gödörből, de földet rá! Béküljünk ki! A lányok fenik már a késeiket.
 LÜNKEUSZ *(mélán merengve)* Igen, a vacsora. Meg az esküvő. Meg az öcsém. *(Felderül)* De ha az öcsém vagy, akkor neked is jut menyasszony.
 PRÓTEUSZ Ha nem ismernélek, azt gondolnám, kezdted érteni a ter-
 vem.
 LÜNKEUSZ Milyen boldog lesz Danaosz! Legalábbis feleannyira lesz szomorú, ha két veje terem egy helyett.
 PRÓTEUSZ Nem az a számolgotós fajta.
 LÜNKEUSZ De milyen jóra való öregúr! Pedig korábban álnok, elvetemült, vén gazembernek gondoltam.
 PRÓTEUSZ Talán még nem késő megtudnod, hogy ebben nem is tévedtél. Tudd meg: rád fenik a késeket, hogy a nászéjszakán beléd mártsák.
 LÜNKEUSZ Az nem lehet. Nekem egészen mást mondott.

PRÓTEUSZ Te talán nem hazudtad neki, hogy kém vagy, meg hogy pelaszg?

LÜNKEUSZ Az nem volt szép, elismerem. De itt volt az a hírnök meg az öreg király, azok beszéltek belém.

PRÓTEUSZ Akkor legfőbb ideje, hogy rám hallgass!

LÜNKEUSZ Nem, képtelenség! Olyan kedves volt hozzám. Főleg miután elvettem a kardját. Ez olyan különös. Ha az ember kezében nincs gyilkos, azonnal megszólal a szíve. Mintha a szeretet és a háborúság hadilábon állnának egymással.

PRÓTEUSZ Itt ültem a gödörben, és kihallgattam őket.

LÜNKEUSZ Nem csak az esküvőről akarsz lebeszélni? És ha igazából nem is vagy az öcsém?

PRÓTEUSZ Hazudnám-e magam az öcsédnek, hogy magamat is lekaszaboltassam? Akkor már inkább felhőnek hazudnám magam, hogy tapsikoljanak minden csepp víznek, ami kijön belőlem.

LÜNKEUSZ No de hát csak ezért bukkantál elő a semmiből, hogy osztozz a sorsomban?

PRÓTEUSZ Poszeidón ide vezérelt. Volt olyan kedves.

LÜNKEUSZ Engem is ő vezérelt a tengeren át. *(Kiborul)* Ezért? Az imént felébredtem, és tompa sajgások nyilalltak a lelkembe a világ hiábavalóságáról, az élet értelmetlenségéről, minden emberi törekvés viszonylagos voltáról. Erre kiderül, hogy van egy sosem volt öcsém, akit nemsokára elveszítetek, sőt elveszítetek engem is vele együtt, mert a menyasszonyaim vérszomjas gyilkosok, és az apjuk főzte ki vacsorára a tervet!

PRÓTEUSZ Kezded átlátni a helyzetet.

LÜNKEUSZ A hólyagaimban feszülő világfájdalom lényegesen kedvesebb volt a szívemnek. Jaj, ki adhatja vissza régi bajaim?

PRÓTEUSZ Majd elrendezem, hogy gondtalan nyavalyoghass, míg bele nem öszülsz. Csak keveset szólj, s azt is magadban!

Be a Második karvezető

LÜNKEUSZ Jó estét, utolsó kedvesem! Nem is hinnéd, míg szundítottam egy órát, eltűnt a gödrömből az agg Pelaszgosz. És kit találok a helyén? Atyámfíát, Pszeudo-Aigüptidész.

MÁSODIK KARVEZETŐ *(megrökönyödik)* Aigüptidész? Aigüptosz fia?

PRÓTEUSZ *(rászól Lünkeuszra)* Keveset beszélj! Minden elhallgatott szavad javunkat szolgálja.

LÜNKEUSZ Milyen bölcs vagy! Fel sem érem, mennyire.

PRÓTEUSZ Ha élsz még, amikor viszontlátsz, akkor magasztalj! *(El)*

LÜNKEUSZ *(óvatosan, firtatón)* Rosszkedvűnek tűnsz. Szomorít a nászunk?

MÁSODIK KARVEZETŐ Annak még nem szabad örülnöm.

LÜNKEUSZ *(sokatmondóan)* Én azt reméltem, utána leszel szomorú.

MÁSODIK KARVEZETŐ Mit nekem a házaselet apró-cseprő keservei ahhoz a megfoghatatlan bánathoz mérve, ami most emészt!

LÜNKEUSZ Addig örülj, míg meg nem foghatod. Amint megfogtad, úgy támad a fájdalom, mint késszúrás a szívbe.

MÁSODIK KARVEZETŐ Jaj, ne mondj ilyet! S ne tudj meg, miért ne mondj!

LÜNKEUSZ Bár akaratomon állna, mit tudok, s mit nem! Akkor élhetném boldogan a rövid időt, mi nemsokára csonkává leendő életemből még visszavan.

MÁSODIK KARVEZETŐ Nem sokáig lesz csonka, ha tovább is, mint remélted. Majd a tiéd leszek, s rögvést kiteljesedik.

LÜNKEUSZ Most azzal, hogy mit remélek, arra utalsz, hogy akár a kútban halálra lapátolhattam volna magam?

MÁSODIK KARVEZETŐ Türelmes légy! De siess szánni azt az ifjút, kivel szót váltottál az imént!

LÜNKEUSZ Szánom őt, mint tulajdon magamat.

MÁSODIK KARVEZETŐ *(keserűen)* Nem hallgathatom el: talán éppen ő lesz, ki kedvesedet özvegygé teszi.

LÜNKEUSZ Úgy érted, megöl engem?

MÁSODIK KARVEZETŐ Úgy értem, talán ő lesz a férjem.

LÜNKEUSZ No de miért? Mert ő még később futott be, mint én? Ez nem ér! Lezártuk a versenyt, én voltam az utolsó!

MÁSODIK KARVEZETŐ Nem érted. Amíg aludtál, elfoglalták a várat az Aigüptosz fiak.

LÜNKEUSZ *(nevet)* Na nem, az még előbb volt. Utána löktem Pelaszgoszt a kútba.

MÁSODIK KARVEZETŐ A saját atyádat?

LÜNKEUSZ Mondom: Pelaszgoszt. *(Észbe kap)* Vagy úgy! Már értem, mit nem értesz.

MÁSODIK KARVEZETŐ Gyilkos vagy te is? Apagyilkos? Milyen szörnyű ez a világ!

LÜNKEUSZ Borzasztó. Mindegy, ne beszéljünk róla. Jobb, ha hallgatok. Különben sem volt az apám.

MÁSODIK KARVEZETŐ *(elképedve)* Nem?

LÜNKEUSZ Illetve az lett. Egy időre. De nem maradt sokáig. Mire belöktem, addigra régen nem volt az... Szóval mindent öszszevetve, hazudtam neked. *(Gyorsan)* Igazából persze nem én akartam! Az a vén lókötő eszelte ki az egész hazugságot a pelaszgokkal! De fő az őszinteség, te is őszinte voltál velem, még ha nem is nagyon értettem, de amennyit értettem, annyiban, azt hiszem, igen, egyszóval: én nem pelaszg vagyok, hanem Lünkeusz vagyok.

MÁSODIK KARVEZETŐ *(értetlenül)* Ez a neved?

LÜNKEUSZ Igen. De inkább az apámé az érdekes, már a neve, mert a jelleme, hát nem akarok rosszat mondani rá, de kötekedő, önfejű, irigy, rigolyás, haragtartó, sok bajunk van egymással, de a neve Aigüptosz, ez kétségtelen.

MÁSODIK KARVEZETŐ Aigüptosz fia vagy? Nem lehet! Borzalom! *(Feldúltan kirohan.)*

LÜNKEUSZ Hé, ne szaladj! Hová szaladsz? Most nehogy ezen... Mi ez a kis hazugság ahhoz képest, hogy... Hallatlan! Ő akar megölni, de azért felhúzza az orrát! Nők! Persze minek jártatom a számat? Kellett ez nekem? *(El)*

A másik oldalról be Próteusz és Első lány

ELSŐ LÁNY Én mondtam nekik, hogy nem úgy van az. Én nem veszekszem, én vitatkozom. Azt sem tudják, mi a különbség veszekedés és vita között.

PRÓTEUSZ Hát pedig ég és föld.

ELSŐ LÁNY Ezt mondtam nekik én is.

PRÓTEUSZ A veszekedés, az csak amolyan civódás.

ELSŐ LÁNY Az nem visz előre.

PRÓTEUSZ Nem levezeti az indulatot, hanem felszítja.

ELSŐ LÁNY Nagyon jól mondd, szakasztott így van. A vita az más.

PRÓTEUSZ Az nem elmérgesíti a bajt, hanem orvosolja.

ELSŐ LÁNY Persze. Miért, az ember nem vitázhat azzal, akit szeret? Muszáj nekünk mindig mindenben egyetértünk?

PRÓTEUSZ A vita a nézőpontok higgadt, átgondolt ütköztetése. Egy magasabb szintű egyetértés érdekében.

ELSŐ LÁNY Így van. Csak velük képtelenség vitatkozni. Az ember mond valamit, és rögtön mindegyik ugyanazt fújja.

PRÓTEUSZ A nyájszellem.

ELSŐ LÁNY Az. És ebből jön a veszekedés. Mint a versenynél is. Mondtam nekik, hogy én nyertem, erre rögtön ők is. Mint a gyerekek.

PRÓTEUSZ A vitakészség a lelki érettség jele.

ELSŐ LÁNY Ugye? Nem lehet mindenben folyton egyetérteni, igaz?

PRÓTEUSZ Szent igaz.

ELSŐ LÁNY Hát nem is, az biztos.

PRÓTEUSZ Holtbiztos.

ELSŐ LÁNY Ugye-ugye.

PRÓTEUSZ Bizony-bizony. És apáddal nem próbáltál meg vitatkozni? Valamit másként csinálni, mint ahogy mondja? Jobb belátásra bírni?

ELSŐ LÁNY *(legyint)* Á, úgyis mindig az van, amit ő akar.

Kisétálnak a túloldalon, s nyomban ugyanott be Próteusz és Második lány

MÁSODIK LÁNY Nem bántani akarom, de néha kicsit önfejtű.
Tudom, hogy a javunkat akarja...
PRÓTEUSZ Csak néha a ti szemetekkel is nézhetne.
MÁSODIK LÁNY Jó, tudom, mi éretlenek vagyunk, meg tapasztalatlanok, ő nevelt fel minket...
PRÓTEUSZ De azért nem élheti helyettetek az életeteket.
MÁSODIK LÁNY Nem, nem akar elnyomni minket, a legutolsó, amit ráfognék, hogy zsarnok.
PRÓTEUSZ De amikor a ti magánéletekről van szó...
MÁSODIK LÁNY Igen, ez más, még akkor is, ha éretlenek vagyunk. De az embernek végül is van egy álma arról, hogy mivel akarja eltölteni a nászéjszakáját...
PRÓTEUSZ És? Az ő elképzelése? Nem egy leányálom?
MÁSODIK LÁNY Félre ne érts, nem az bánt, hogy nem mehetek a saját fejem után. Csak szeretném kipróbálni, amit helyesnek gondolok. Ebből tanulok, nem?
PRÓTEUSZ Persze, az ember a hibáiból okul.
MÁSODIK LÁNY A saját hibáimtól úgysem óvhat meg.
PRÓTEUSZ Szerintem atyátok van olyan bölcs és belátó, hogy ezt fontolóra vegye.
MÁSODIK LÁNY Ó biztos, de én... Á, nem hiszem, hogy igazam van.

Kimennek a túloldalon, s ugyanonnan rögvest be Próteusz és Harmadik lány

HARMADIK LÁNY Talán butaság, de sokszor arra gondolok, mi lenne, ha minden másképpen lett volna.
PRÓTEUSZ Azon nem szabad keseregnünk, amin már nem tudunk változtatni.
HARMADIK LÁNY Nem is kesergek. Csak néha elmerengek a gyerekkorunkon. Azt nem cserélném el senkivel. Bár igazából nem is nagyon ismerek senkit, akinek más gyerekkora lett volna.
PRÓTEUSZ És az ember néha mégis arra vágyik, hogy más legyen, mint a többiek.
HARMADIK LÁNY Azt mondd? Lehet. Nekem is megfordult a fejemben, vajon mi lenne, ha más lennék, mint a többiek.
PRÓTEUSZ Ami késik, nem múlik.
HARMADIK LÁNY Ezt szépen mondtad. De ami elmúlt, az elmúlt.
PRÓTEUSZ De ami nem, az még nem.
HARMADIK LÁNY Igen, az az, ami késik. Addig késik, amíg egyszer csak el nem múlik.
PRÓTEUSZ De a múlt éppen arra szolgál, hogy okuljunk belőle a jelenben, nehogy a jövőben ugyanazokat a hibákat kövessük el.
HARMADIK LÁNY Igen, ötvenszer nem léphetünk ugyanabba a folyóba.
PRÓTEUSZ Nem is. De aki emlékezik, az egyszersmind meg is bocsát. Az emlékezés és a bocsánat édestestvérek. Vagy legalábbis unokatestvérek. Aki összeházasítja őket, az boldog.
HARMADIK LÁNY Érdekes, hogy ezt mondd, hiszen mi is unokatestvérek vagyunk.
PRÓTEUSZ Nahát, ez eszembe sem jutott! Ráadásul mi is összeházasodunk. Kít tudja, boldogok leszünk-e egymással.
HARMADIK LÁNY Talán az emlékekben. Remélem, minden napal szépülni fog az emléked.
PRÓTEUSZ Ezt úgy mondd, mintha hamarosan meghalnék.
HARMADIK LÁNY Nem kellett volna így mondanom. Ha nem így mondtam volna, biztosan nem ez jut eszedbe.
PRÓTEUSZ De talán még neked is eszedbe juthat más. Hiszen éppen az a szép a jövőben, hogy bármi alakulhat benne bárhogyan.
HARMADIK LÁNY Nem. A múlt alakulhatott volna bárhogyan. A jövő úgy lesz, ahogyan lesz.

Mindketten el. A másik oldalról be Danaosz és Negyedik lány

DANAOSZ Tessék vizet hozni és elmosogatni! Nyitva a várkapu. Miért késlekedtek?
NEGYEDIK LÁNY Tudod, milyenek a többiek. Mindegyik a többiekre mutogat ujjal.
DANAOSZ Miféle többiek? És mivel lehet még mutogatni az ujjon kívül?
NEGYEDIK LÁNY Azt hiszik, nekik nincsen más dolguk, mint a lábukat lógatni.
DANAOSZ De kicsodáknak? Apollón ijára kérdezem: kikről beszéltek? Ki jár ide a lábát lógatni? Kiakasztjuk a vár fokára, aztán lógathatja a lábát, amíg a földig nem ér!
NEGYEDIK LÁNY Mert majd az a jó bolond mindent elintézt! Az édesapja egyet nyikkan, neki az egyik lába máris itt, a másik ott.
DANAOSZ Kinek a lába? Majd felapritom, aztán ahány lába, anynyi lesz itt is, ott is, amott is, ne féljete!
NEGYEDIK LÁNY Nem félnek azok semmitől.
DANAOSZ De csak féljenek! Szólok az unokaöcsémnek, álnok kis áspisok mindahányan, de nem sokáig, azok majd előrántják a kardomat, és lesz nemulass!
NEGYEDIK LÁNY Dehogya, nem kívánom a vesztüket, ezt te sem gondolhatod komolyan!
DANAOSZ Az ilyenekkel nem szabad vesződni. Más sem hiányzik, mint hogy ti is rám fogjátok, hogy tréfálok.
NEGYEDIK LÁNY Nem gondolom, hogy tréfálsz. Akkor nevetnék, nem keseregnék. Akkor nem gondolnám, hogy a többieknek van igazuk, amikor nem engedelmeskednek minden szavadnak.
DANAOSZ De kik mérgezik a fületeket? Hol szunnyadnak ezek a bitang többiek?

Be Próteusz és Ötödik lány

ÖTÖDIK LÁNY Csak azt ne gondold, hogy olyan vagyok, mint ők. De ha az embert kiismerik, akkor gyengébb leszel.
PRÓTEUSZ Támadási felületet kínál.
ÖTÖDIK LÁNY Nahát én abból meg nem kérek. Nekem senki ne mondja, hogy „ismerlek, mint a rossz pénzt”, vagy „ismerlek, mint a tenyeremet”!
PRÓTEUSZ Vagy ha mondja, ne legyen igaza. Akkor aztán kacaghatod, mekkorát csalódsz.
DANAOSZ (Próteuszhoz) Téged nem ismerlek, ha nem csalódom. Ki vagy te? Te vagy a többiek?
NEGYEDIK LÁNY (Ötödik lányhoz) Itt tartunk. A saját lányait nem ismeri meg?
ÖTÖDIK LÁNY (Danaoszhoz) Én vagyok az, atyám. A leányod.
DANAOSZ Jól van, ti ne kotyogjatok bele! Inkább arra ügyeljete, hogy ne koricáljatok fel-alá! Az ember egészen belezavarodik. A többiekhez beszéltem.
PRÓTEUSZ Igen, az én vagyok. Ezek szerint Lünkeusz volt szíves jelezni, hogy megjöttek a többiek is.
DANAOSZ Ne hordj már össze te is tücsköt-bogarat! Mit Lünkeusz? A lányaim panaszolták, hogy az atyjuk ellen lázítod őket.
NEGYEDIK LÁNY (Ötödik lányhoz) Ne nézz így rám! Nem mondtam neki semmit.
ÖTÖDIK LÁNY Felőlem mondhatod, amit akarsz. Én csak kacagok magamban.
DANAOSZ (Próteuszhoz) Szóval mi ez, hogy egyik lábatok itt lóg, a másik meg ott? Megállj csak! Azt gondolod, magatehetetlen öregember vagyok? Hát nagyot tévedsz! Szólok Aigüptosz fiainak, aztán megnézheted magad!
PRÓTEUSZ Ha megnézem magam, azt kell mondanom, csakugyan szóltál Aigüptosz fiainak, hiszen én vagyok Pszeudo-Aigüptidész.
NEGYEDIK LÁNY (Ötödik lányhoz) Jobban tennéd, ha elmennél mosogatni. Arra hiába vártok, hogy én majd megint megcsinálom helyettetek. A jó bolond!
ÖTÖDIK LÁNY Mikor csináltál meg helyettem bármit is?

NEGYEDIK LÁNY Nem az a lényeg, hogy mikor, hanem hogy ezután nem fogok. Legfeljebb ottmaradnak koszosan a kések, nem öljük meg a férjeink, a ti bajotok!

DANAOSZ (*zavartan Próteuszhoz*) No, ha ti vagytok Aigüptosz fiai, akkor ugyanúgy szerettek szerteszét csatangolni, mint a lányaim. Majd holnap elintézték a többiek, ha kérem szabad. Azaz holnap nem, holnap késő, nem lesz nektek alkalmas.

ÖTÖDIK LÁNY (*Negyedik lányhoz*) Ne játszd meg magad! Nincs hozzá tehetséged. Ugyis azt csinálod, amit atyánk mond.

NEGYEDIK LÁNY Tudom is én, mikor mit mond. Ha rá hallgatnék, rajtatok kezdhetném a megszárítást, úgy összevissza beszél. Csodálom, hogy ilyen messzire jutottunk vele. Meg bánom is. Meg nem is érdekel.

ÖTÖDIK LÁNY „Nem érdekel, nem érdekel!” Ezt én is elő tudom adni.

DANAOSZ Egyáltalán mit fecsegünk összevissza? Gyerünk, ne töltsük az időt!

ÖTÖDIK LÁNY (*Negyedik lányhoz*) Na tessék, hív! Most ne menj!

NEGYEDIK LÁNY Majd ti fogjátok megmondani nekem, mit csináljak! Hát nem! Engem nem utasíthat senki! (*Danaoszhoz*) Jövök már.

Negyedik lány és Danaosz el

ÖTÖDIK LÁNY (*kifakad*) Látod, ez is milyen? Azt hiszi, ha kivonja magát a mosogató alól, rögtön egyéniség lesz belőle! Pedig egy egyéniség sokkal rétegzettebb! Attól senki sem lesz egyéniség, hogy nem mosogató.

PRÓTEUSZ Te sem mosogatsz.

ÖTÖDIK LÁNY Én csak őket gúnyolom.

PRÓTEUSZ Igazi színész vagy.

ÖTÖDIK LÁNY Színész? Az mi?

PRÓTEUSZ Az... (*Töpreng*) Az olyan, aki úgy csinál.

ÖTÖDIK LÁNY Hogyan csinál?

PRÓTEUSZ Mintha nem színész lenne. És ez mindenkinek tetszik.

ÖTÖDIK LÁNY Én nem akarom, hogy mindenkinek tetszen, amit csinál.

PRÓTEUSZ Minden színész ezt mondja. Hozzá tartozik a színészethez.

ÖTÖDIK LÁNY Muris lehet színésznek lenni.

PRÓTEUSZ Sokszor inkább fenséges. Például ha tragédiát játszol.

ÖTÖDIK LÁNY Az milyen?

PRÓTEUSZ Az gyönyörű. Főleg mikor úgy teszel, mintha meggyilkolnád a másikat, de igazából nem is gyilkolod meg. És ez sokkal megrendítőbb, mintha valóban meggyilkolnád.

ÖTÖDIK LÁNY Ja, csak játék? Mintha kislányok lennének?

PRÓTEUSZ Igen. Egy okos kislány, aki jobban tudja, mit szeret játszani, mint a papája. A papája meg azt hiszi, minden úgy megy, ahogyan ő akarta, és boldog.

ÖTÖDIK LÁNY (*eltűnődik*) Nem nagyon szeretném, ha a papám boldog lenne.

Mindketten el; be Lünkeusz, Hatodik és Hetedik lány

LÜNKEUSZ De nem mondta, mi baja velem?

HATODIK LÁNY Azt mondta, hazugságra épült a kapcsolatodok.

HETEDIK LÁNY Azért nem így mondta. Inkább magát vádolta, hogy egyáltalán szóba állt veled.

HATODIK LÁNY Azt határozottan kijelentette, hogy élete legnagyobb csalódása vagy.

HETEDIK LÁNY De ezt azért mondta, mert nagyon fáj a szíve. Különben nem ütögetné a fejét a falba. Szerintem mást mond a szíve, és mást a feje.

HATODIK LÁNY A feje azt mondja, ugyan, ne csapkodja már a falba, mert az fáj neki. A szíve meg, hogy fájjon a fejének is egy kicsit. Ezért is próbálja a kezével kidörögni a szemét a gödréből.

LÜNKEUSZ Jaj nekem! Azt a gyönyörű szemét, ami megakadt daliás természetem?

HETEDIK LÁNY Tudom, hogy most nem könnyű neked sem. Gondolj arra, hogy az igazi szerelem legyőzi az akadályokat, és mindhalálig tart.

HATODIK LÁNY Legalábbis az egyik fél haláláig. Minden szerelem elszánt vetélkedés azon, ki gyászolja majd a másikat.

LÜNKEUSZ És ha gyászolni sem akarom, de gyásza okát adni még annyira sem?

HATODIK LÁNY Akkor nem is szereted igazán.

LÜNKEUSZ És arra nincs remény szerintetek, hogy boldogan éljünk?

HATODIK LÁNY Ha te sem hiszel benne, akkor mit vársz tőle?

HETEDIK LÁNY Igenis legyenek elvárásaid! Egy szerelem mindig két emberen múlik.

HATODIK LÁNY Mindegy, mennyin. A lényeg, hogy előbb-utóbb múlik.

HETEDIK LÁNY A szerelemben két ember egyé lesz.

HATODIK LÁNY Rögtön, ahogy az egyik semmivé lett. A másik azután örül magának, és lelkesen kesereg.

HETEDIK LÁNY A kölcsönös megértés...

HATODIK LÁNY Nem több udvariasságba fásult utálkozásnál.

LÜNKEUSZ És akkor én most mit csináljak? Nem szólnátok egy-két jó szót az érdekeltemben?

HETEDIK LÁNY Az igazi szerelem nem szorul szószólókra.

HATODIK LÁNY Én éppenséggel szólhatok.

LÜNKEUSZ (*Hatodik lányhoz*) Tudod, mit? Inkább te se mondj neki semmit. Csak azt, hogy itt várom a kútnál.

HATODIK LÁNY Ez nem kút. Ez csak egy sötét verem.

LÜNKEUSZ Azt hiszem, inkább mégis megkeresem én.

Lünkeusz el, a másik oldalról be Nyolcadik, Kilencedik és Tizedik lány

NYOLCADIK LÁNY (*Hatodik lánynak Kilencedikre mutatva*) Ez az ütődött azt mondja, hárman vagyunk.

KILENCEDIK LÁNY Micsodák vagyunk?

KILENCEDIK LÁNY Most már nem vagyunk hárman!

NYOLCADIK LÁNY Tessék, most meg letagadja!

KILENCEDIK LÁNY Most már öten vagyunk.

TIZEDIK LÁNY Az mi, hogy öten?

NYOLCADIK LÁNY Az az, hogy összevissza beszél.

KILENCEDIK LÁNY Öten. Három meg kettő az öt. Itt voltak ketten, jöttünk hárman, így vagyunk öten.

HETEDIK LÁNY Ötven, nem? Kihagytál egy betűt!

KILENCEDIK LÁNY Látod, ez a különbség. Az „ötven”: négy betű, az „ötven”: öt. Egyébként nem hagytam ki.

HATODIK LÁNY Mondj, amit akarsz, de csak a saját nevedben. Én nem vagyok öten.

TIZEDIK LÁNY Én sem. Vagy én igen?

HETEDIK LÁNY A szerelmesek mindig ketten vannak.

KILENCEDIK LÁNY Amíg valaki be nem jön, és meg nem zavarja őket. Akkor már hárman lesznek.

NYOLCADIK LÁNY De aki bejött, azt nem szeretik valami nagyon.

HATODIK LÁNY Mert egymást aztán annyira szeretik, ugye?

NYOLCADIK LÁNY Annyira senki nem szerethet senkit, mint amennyire mindenki magát szereti.

HETEDIK LÁNY A szerelemben éppen az a szép, hogy valakit jobban szeretsz magadnál!

NYOLCADIK LÁNY A szerelemben is csak azt szereted, hogy valaki szeret. Bár aki téged szeret, az is csak magát szereti általad. De ez nem is baj.

HATODIK LÁNY Jó annak, aki olyan igénytelen, hogy talál magában szerethetőt.

TIZEDIK LÁNY Miért?

HETEDIK LÁNY Szerintem egyáltalán nem jó annak.

TIZEDIK LÁNY Miért nem?

KILENCEDIK LÁNY Azért, mert kettőig sem tud számolni.

HETEDIK LÁNY Én például egyáltalán nem örülök, hogy szerelem nélkül kell férjhez mennem.

HATODIK LÁNY Legalább nem múlik el.

HETEDIK LÁNY Az igazi szerelem a halál után is tart.

HATODIK LÁNY Viszont ha nincs szerelem, a halál nem hozza meg.

A Hatodik, Hetedik, Nyolcadik lány beszélgetve el

KILENCEDIK LÁNY Ahogy számolgattam, nem is jut mindany-
nyunknak férj.

TIZEDIK LÁNY Mikor?

Mindketten el a többiek után. A másik oldalról be Lünkeusz és Második karvezető

LÜNKEUSZ Ezt most miért mondtad?

MÁSODIK KARVEZETŐ Mit mondtam? Nem emlékszem.

LÜNKEUSZ Ne add az értetlent. Tudom, hogy pontosan emlékszel!

MÁSODIK KARVEZETŐ Jó, emlékszem. És akkor mi van? Annyi
mást is mondtam már. Miért mindig csak arra figyelsz, ami csak
kicsúszik a számon véletlenül és óvatlanul?

LÜNKEUSZ Mert azok az őszinte pillanatok.

MÁSODIK KARVEZETŐ Igazán meglep, hogy te kéred számon
rajtam az őszinteséget!

LÜNKEUSZ Azt hittem, ezt már megbeszéltük. Azt hittem, meg-
értetted és elfogadtad, hogy másra toltam a felelősséget az összes
hazugságomért, és végre tovább építhetjük a kapcsolatunkat.

MÁSODIK KARVEZETŐ Az más kérdés, hogy én megbocsátot-
tam. Azzal viszont nem tudok mit kezdeni, hogy te ilyen könnye-
dén megbocsátasz magadnak.

LÜNKEUSZ És ha ez csak a látszat? Ha valójában tele vagyok
önvéddal?

MÁSODIK KARVEZETŐ Ezzel mit akarsz mondani? Engem vá-
dolsz érzéketlenséggel és önzéssel, mikor te nem engedsz közel
magadhoz?

LÜNKEUSZ Te menekültél a közelemből!

MÁSODIK KARVEZETŐ Megvolt rá az okom.

LÜNKEUSZ Igen. És tudom is, hogy mi! Szégyellted előttem az
érzéseidet. Hogyan mondhatod, hogy szeretsz, ha szégyelled
magad előttem?

MÁSODIK KARVEZETŐ Ha tudnád, mi megy végbe bennem...

LÜNKEUSZ És ha már régen tudom? Ha én nem vagyok olyan ér-
zéketlen és önző?

MÁSODIK KARVEZETŐ Ha tudod, miért hagyod, hogy
emésszem magam?

LÜNKEUSZ Azt reméltem, bízol bennem annyira, hogy magadtól
elmondd. De igazuk volt a nővéreidnek: nem jelentek neked
semmit!

MÁSODIK KARVEZETŐ (*zokogva*) Hogyan mondhatnád ilyet? Ho-
gyan van szíved ilyet mondani? Hogyan nem akad torkodon a szó?

LÜNKEUSZ (*összeroppan*) Jaj, bocsáss meg! Irtózatosan sajnálom!
Nem kellett volna ezt mondanom! Igaza volt az öcsémnek: jobb,
ha én ki sem nyitom a számat!

MÁSODIK KARVEZETŐ Én megbocsátok. De már kimondtad.

DANAOSZ (*be*) Megvagytok! (*Felismeri őket*) Á, ti vagytok azok?
Nem láttátok a többieket valahol?

MÁSODIK KARVEZETŐ Milyen többieket?

DANAOSZ Hát a többieket. Nem tudom, milyenek. De megtu-
dom. (*El a konyha felé*)

LÜNKEUSZ Nem akarsz nekem mondani semmit?

MÁSODIK KARVEZETŐ (*zokogva*) Mit vársz tőlem? Mit mond-
hatnék? Nincs erőm kimondani!

LÜNKEUSZ Jól van. Ne mondj semmit. De ne hidd, hogy a hallga-
tás nem hazugság!

MÁSODIK KARVEZETŐ Amíg nem mondom ki, addig hihetem
réválnak, rettenetes lidércnyomásnak. De amint kimondtam,
valóra válik.

LÜNKEUSZ Így is jó. Legfeljebb hazugságban élem le az életem
hátralévő kis részét.

MÁSODIK KARVEZETŐ (*önmarcangolón*) Ne mondd ezt, mert
megölsz velem! Jaj, miért engem választott a sors? Miért ezt az én

önzetlen lelkemet? Azt mondtad, szerelmem, hogy önző vagyok?
Nem! Tudd meg, hogy nem! Ez okozza mindkettőnk vesztét.

LÜNKEUSZ Hallgass! Vagy beszélj! De mindenképpen valamelyiket!
Legyen már valami!

MÁSODIK KARVEZETŐ Láttad a nővéreimet, mi lett belőlük?
Szétforgácsolódtunk. Rám maradt, az én áldozatos lelkemre,
hogy helyettük is tudjam, mi a kötelességünk. Csakhogy a végzet
– vagyis hanyatló értelmű atyánk kőszá szeszélye – a bűnt jelölte
ki összetartozásunk zálogául, a bűnt, amely elszakít az egyetlen
embertől, akit valaha is szerettem, aki kedvéért hajlandó voltam
utolsóként maradni, amikor pedig sokkal fürgébb vagyok, mint az
a sok elbitangolt tehén! Láttad, hogyan rengett a hájuk, ahogy
lihegve bekocogtak?

LÜNKEUSZ Kínos volt, igen. De nem akarok mások testi fogyatékosságain mulatni, amikor saját szépen felépített természetemről
búcsút kényszerítesz vennem!

MÁSODIK KARVEZETŐ Én kényszerítelek? Szétfeszít a köte-
lességtudat és a boldogságvágy!

DANAOSZ (*be a konyha felől*) A konyhában sincsenek. Ott is csak
ti vagytok. (*Lünkeuszhoz*) Már a lányaimra értem, nem rátok. Bár ti
is ott vagytok.

LÜNKEUSZ Nemszeretem híreket kapok rólad, atyám.

MÁSODIK KARVEZETŐ Hagyd őt, ne bántsd!

LÜNKEUSZ Csak tiszta vizet akarok önteni a pohárba.

DANAOSZ Víz! Folyton-folyvást víz!

LÜNKEUSZ Azt hiszem, nem voltál őszinte hozzám. Hazugságra
épül a kapcsolatunk?

DANAOSZ (*megdöbbenve*) Én hazudok?

LÜNKEUSZ Mint a vízfolyás. Pedig kell-e mondanom, hogy éle-
sebb a késnél a kard?

DANAOSZ Fenyegetni mertek? Jól van. Nem vetem a szemetekre.
Talán a lányaim tömték tele a fületek butasággal?

MÁSODIK KARVEZETŐ (*kiborul*) Nem akartam! Tudom, hogy
titok. De a sós vér nem oltja a tiszta szomjat! Undorít, éme-
lyit! Mondd, hogy nem kell a nászéjszakán megölnünk fér-
jeinket!

DANAOSZ (*megütődve*) Ugyan miért mondanék ilyet? Éppen az
ellenkezőjét annak, ami eszembe sem jutott. (*Lünkeuszhoz*) Kedves
öcsém, hát csak nem gondoljátok, hogy én bármit mondok, vagy
akármit, még csak az hiányozna!

LÜNKEUSZ Tehát csak tréfáltál? Nem akard, hogy megöljenek
minket?

DANAOSZ Én ilyet tréfából soha nem mondanék. Miért hiszi
mindenki, hogy tréfálok? Hogy aggkoromra jött rám a tréfálkoz-
hatnék?

MÁSODIK KARVEZETŐ (*repesve*) Jól értem, amit mondasz?

DANAOSZ Hát ki lát a fejetekbe, ti engedetlen teremtések? De mit
is akarok mondani, elég a szóból! Mi itt fecsegünk, közben pedig
halomban áll a szennyes, a kanalak, a villák meg... meg minden-
féle evőeszközök! Bizony-bizony, nahát! (*El*)

LÜNKEUSZ (*boldogan*) Na látod, minden jóra fordult!

MÁSODIK KARVEZETŐ Hogyhogy „na látod”? Te végig tudtad,
hogy csak tréfált, amikor nem is mondott ilyet?

LÜNKEUSZ (*meghökken*) Nem, én ott sem voltam, amikor mon-
dott valamit, ami ezek szerint nem az volt. Nekem az öcsém
mondta.

MÁSODIK KARVEZETŐ Igen, az öcséd. Mindig az öcséd. Pelasz-
gosz meg a hírnök, meg az öcséd. De hol vagy te?

LÜNKEUSZ Itt. Hogyhogy hol? Nem értem, ezt miért kérdezed
ilyen éllel.

MÁSODIK KARVEZETŐ Nem érted. Jó. Hát nem is kell, hogy
értsd! (*El*)

LÜNKEUSZ Várjál már! Ezt most miért mondtad? Bocsánatot ké-
rek, amiért ezt mondtad! De miért mondtad?

*Lünkeusz haját tépve el Második karvezető után. A másik oldalról be
Próteusz és Karvezető*

KARVEZETŐ Nővéreim, hiába szólomgattalak?
 Jaj, merre jártok, míg keseregtek szüntelen?
 Hiányom nem zavart? Nem is kerestetek!
 S ha megjövök, repesve senki sem fogad!

PRÓTEUSZ Fogadjunk, rég váltottál velük fürge szót – különben nem erőltetnéd ezt a dögös beszédet.

KARVEZETŐ Ennyire megfélekedtek a saját testvérükről, akivel egyek voltok? Szép dolog, mondhatom!

PRÓTEUSZ Ha hívek vagyunk az igazsághoz...

KARVEZETŐ (*közbevág*) Te pedig kicsoda vagy egyáltalán? S hogyan mersz belebeszélni a családi ügyekbe?

PRÓTEUSZ A mersz egy percig sem hibáztott nálam, de most még családtag is vagyok. Nem volt könnyű, mondhatom. És a neheze még csak most jön.

KARVEZETŐ Kit érdekelnek a te gondjaid? És kit az enyéim? Aligha ugyanazokat.

PRÓTEUSZ Nocsak, miféle gondok?

KARVEZETŐ Na nem! Csak ezt ne, ha kérhetem, ezt a süket megértő szöveget! Csak azért, mert a véletlen egymás mellé sodort bennünket: két ide-oda hányódó, magányos...

PRÓTEUSZ (*kuncog*) Magányos, ez jó!

KARVEZETŐ ...lkeltek a hideg éjszakában, akik igazából a szívük mélyén fáznak, mert valami lüktető és meleg odabent fagyott meg mindörökre, most csak ezért ne kezdjük ezt az „önts ki a lelket, itt van cserében az enyém, boruljunk egymás vállára, itassuk fel egymás titkos könnyeit”-szerű sületlenséget, ha megkérhetlek!

PRÓTEUSZ Nem akartam tokolódni lenni. Meg szerintem nincs is olyan hideg. Odabent meg kimondottan fűledt a meleg. Ezért jöttem ki levegőzni.

KARVEZETŐ Az én gondom azért különb ennél. Ha eszem ágában sincs elárulni, micsoda.

PRÓTEUSZ Ha jól sejtem, nem úgy alakult a találka, ahogyan tervezted.

KARVEZETŐ Minden férfi aljas, utolsó gazember! Mégis mik ők mind egy isten alávalóságához képest? A rongya voltam, az eldobott rongya! Felittam a vizét, de még csak ki sem facsart! Eldobott, hogy csak úgy loccsantam! És míg szomorúan szikkadtam, rám kérésült a só, mart és csipett, és keményre pácolt!

PRÓTEUSZ Poszeidón nem fogadta jó szívvel az áldozatodat?

KARVEZETŐ Nem akarom, hogy rólam beszéljünk! Mert ami velem történt... Tiszta szűzi szívvel, csordultig örömmel felajánlottam magam istenítetemnek, akit először sehol sem találtam, míg végre megjelenni láttam földi alakjában, és kértem, sodorjon magával, árásson el a fullatag kéjjel, vesszünk el sós nedveinkben...

PRÓTEUSZ Hoppá! Bocsnát, csak hetyke barátom kidugta kopasz fejét, hogy jobban halljon, azután köpjön egy nagyot a világ szemébe. Pedig jobban tenné, ha pihenne, sok dolga lesz még az éjjel!

KARVEZETŐ Amikor ezért könnyögök halász alakját öltött, isteni kedvesemnek, akkor csak bárgyún mered rám, és csupán valami ellopott létrájáról siránkozik óraszám! Rettenetes!

PRÓTEUSZ Érthetetlen.

KARVEZETŐ Rettenetes! Ragaszkodom hozzá, hogy rettenetes. Még ha jóval rettenetesebb is, ami utána következett. A habokba vettem magam, hogy ficánkoljunk, mint a delfinek, feladva minden szemérmemet felkínálkoztam... Akkor pedig meg akart gyilkolni!

PRÓTEUSZ No még ilyet!

KARVEZETŐ Csak állt ott tétlenül, nézte, amint hullám átbucskázik a fejemen, amint kiköhögöm a vizet, úgy bámulta a ruhámat, mintha azt latolgatná, mennyit kaphat érte a piacon, és kiabált, hogy nem tud úszni. Pedig csak nem akart.

PRÓTEUSZ Fő, hogy élsz.

KARVEZETŐ Nem élet ez már. Csak a partra vetett delfin vergődése a számára idegen közegben.

DANAOSZ (*be*) Hát ide bújtatok, ti forróvérű szerelmesek?

KARVEZETŐ Nekem nincs szerelmesem!

DANAOSZ Ugyan mire jó előre keseregni, nem igaz? Hát mondtam én olyasmit, amit nem mondtam? Nem mondtam. (*Szívélyesen*) Engedjétek meg, hogy legalább így utólag felköszöntselek benneteket a házasságkötések alkalmából!

PRÓTEUSZ Köszönjük. Sajnálunk, hogy nem vagy ott.

KARVEZETŐ Esküvő? Én meg ott sem voltam? Győzött az ostrom, hiába küzdöttünk?

DANAOSZ Ezen már késő sopánkodni, most már van új dolog, vidám dolog, örvendezni való! Nyilván nem a tétlenkedésre célok, mikor ezt mondom... Az ám, hoztatok már vizet?

KARVEZETŐ (*keserűen kacag*) Itt hozom a tüdőmben! Nem hallok, hogyan szortyogok?

DANAOSZ Azt szépen fejezzétek be, és irány a férjeitek!

PRÓTEUSZ (*tréfásan*) Férj a bőrödbbe, atyám! Elegendő, ha majd én nem férek az enyémbbe.

DANAOSZ Ugyan, nem mondtam én ilyet! Ne féltsd a bőrödöt, főleg ne oktanul! De nem mondom én semmit, legyen ez elég.

Be Első, Második, Negyedik lány, egy-egy korszak a kezükben. Közben Próteusz és Danaosz a háttérbe húzódnak

NEGYESEDIK LÁNY Lehet, hogy szerintetek ez így van rendjén, de szerintem nem.

MÁSODIK LÁNY Nem lehet, hogy csak mi nem vettük észre? Abból gondolom, hogy én nem vettem észre.

NEGYESEDIK LÁNY Mondj valamit, egyvalamit, amit valaha is észrevettél!

ELSŐ LÁNY Szerintem nincs igazatok.

NEGYESEDIK LÁNY Tessék, megszólalt a nagyokos!

ELSŐ LÁNY Rögtön nagyokos vagyok, ha más a véleményem, mint neked?

NEGYESEDIK LÁNY Az nem vélemény kérdése, hogy ott volt-e.

ELSŐ LÁNY Lehet, hogy szerinted ott volt, de szerintem nem.

NEGYESEDIK LÁNY Nagyon tévedsz! Teljesen lehetetlen, hogy szerintem ott lett volna.

MÁSODIK LÁNY Az nem lehet, hogy mindkettőtöknek igaza van, és tényleg nem volt ott?

ELSŐ LÁNY Az rendben van, hogy meghajlotok az érveim előtt, csak nem kellene úgy tenni, mintha eleve ezt mondtátok volna ti is.

KARVEZETŐ Nővéreim! Drága, szerette nővéreim! Hát újra körötökben lehetek szomorúan és kétségbeesve?

NEGYESEDIK LÁNY Miért, mi jobban örülünk neked, azt gondolod?

KARVEZETŐ Örültök, mert nem sejtitek, mi történt velem közben. Ha meghallgatjátok...

ELSŐ LÁNY (*Negyedik lányra mutat*) Ez nem hallgat meg senkit. Csak a saját nótáját fújja.

NEGYESEDIK LÁNY Megint veszekedni akarsz?

HARMADIK LÁNY (*be*) Régen egyikünk sem veszekedett. Régen boldogok voltunk együtt.

KARVEZETŐ Régen én is boldog voltam. Azután amikor elhagytam a várat, szörnyű csapások értek, egyik a másik után...

ELSŐ LÁNY (*közbevág*) Mert nem hallgattál ránk. Megegyeztünk, hogy balgaság Poszeidónnak áldozni.

MÁSODIK LÁNY Miért, mi most boldogok vagyunk?

HARMADIK LÁNY Ki tudja, mit hoz még a sors? Talán, ha sok év távolából majd visszatekintünk, felsóhajtok: jaj, akkor még milyen boldogok voltunk!

ELSŐ LÁNY Lesz, aki ezt mondja, lesz, aki amazt. Nem kell nekünk mindig ugyanazt mondanunk.

MÁSODIK LÁNY Az biztos, hogy én nem tudom, mit fogok mondani.

DANAOSZ Én már reggelre boldogabb leszek, annyit mondhatok. Többet nem. Csak tegyétek, amit mondom! Ne más!

NEGYESEDIK LÁNY Tegye, akinek van hozzá kedve!

ELSŐ LÁNY Lehet, hogy neked van, de nekem nincs.

PRÓTEUSZ Majd boldogok lesztek hamarost, tudom is én, mitől!
 Van nekem egy kicsi késem, az olyan egy boldog lyukat üt majd rajtatok, ha egyszer rajtatok üt, hogy tapsikoltok örömtökben!
 DANAOSZ (*Próteuszhoz*) Az én kardom, az van nálatok, az meg nem kis kés, ti pimaszok!
 PRÓTEUSZ Na, a te kardod, az kis kés ahhoz képest!
 ELSŐ LÁNY (*Danaoszhoz*) Hagyd már, hogy a többiek is elmondják, amit akarnak!
 DANAOSZ Csak kerüljenek elélem!
 PRÓTEUSZ Csak kerüljenek alám!
 DANAOSZ Csak aztán nehogy ti maradjatok alul! Hogy ne mondjak többet.
 PRÓTEUSZ Nem az számít, ki van alul, ki van fölül! Csak a lepedő ne maradjon makulátlan! Mert akkor a lány is az maradt. Jól mondom, lányok?
 DANAOSZ Ha a lepedő véres lesz, hát nem az én lányaim vére fog rajta száradni, annyit mondok, de többet aztán tényleg nem!
 PRÓTEUSZ Mit mondasz? Gyerünk elő a fogad fehérjével!
 NEGYEDIK LÁNY Hagyd, azt sem tudja, miről beszél!
 HARMADIK LÁNY Azt hiszi, a jövőbe tekint, pedig csak a múltban él.
 ELSŐ LÁNY De azért adjunk neki is szót. (*Danaoszhoz*) Tessék, atyám, fejtsd ki a véleményedet, adj hangot a meggyőződésednek!
 DANAOSZ (*bősz zavarban*) Én nem mondok semmit, annyit mondok! És ha mondok valamit, akkor az nem vélemény meg meggyőződés, hanem akkor parancsolok!
 MÁSODIK LÁNY Parancsolj, kérlek.
 DANAOSZ Hát hol élünk mi? Már ti akarjátok megmondani nekem, mikor parancsoljak?
 NEGYEDIK LÁNY Meggárgyult.
 DANAOSZ Talán azt is ti akarjátok megszabni, hogy mit parancsoljak? Tessék!
 HARMADIK LÁNY (*Próteuszhoz*) És hogyan volt az, amit meg te mondtál: az alul-fölül?
 PRÓTEUSZ Az inkább lesz, nem volt. Könnyezni fogtok a gyönyörtől, de alul-fölül ám!
 KARVEZETŐ Nekem még a tudóm is könnyes. Kérditek, mitől?
 DANAOSZ (*megháborodva rikoltozik*) Majd szépen telesírtok a korszaitokat, ha már egyiktek sem megy vízért elmosogatni az evőeszközöt! Nem csak a kanalakat meg a villákat!

Be Hetedik, Ötödik, majd Hatodik lány

HETEDIK LÁNY A szerelem halála a házimunka. Ugyan ki akar mosogatni a nászéjszakáján? A szerelem nem szorul evőeszközökre. A szerelem elél száraz kenyéren és víz nélkül.
 ÖTÖDIK LÁNY (*Hetedik lányt kifizúrva*) „Jaj, atyám, nem állhatsz a szerető szívek közé!”
 HATODIK LÁNY Legfeljebb ha fel akarod fogni a döfést.
 NEGYEDIK LÁNY Nem fog ez már semmit fel!
 PRÓTEUSZ Az én döfésemet jobb is, ha nem ő fogja fel! (*Kacag*) Nem biztos, hogy neki fenékgig tejfel lenne.
 TIZEDIK LÁNY (*be*) Min nevetünk?
 ÖTÖDIK LÁNY Alantas szurkapiszka. Ebből fakad a könnyű siker.
 DANAOSZ Tréfálunk? Értem én a tréfát! Vagy legalábbis azt, hogy tréfálunk. Ahogy szóba kerül a vízfordás, rögtön kész a röhögés!
 NYOLCADIK LÁNY (*be*) Vajon miért használják az emberek a vizet csupán hordásra, ahelyett, hogy nézném magamat a tükrében?
 HATODIK LÁNY Ennek inkább örülj!
 HETEDIK LÁNY Az ember a szerelmese szemében látja magát a legszebbnek.
 HATODIK LÁNY Ha túl közel hajolsz, feldagad az orrod, és felpuffad a képed.
 HARMADIK LÁNY Gyermekkorunkban mindnyájan milyen kis pufókok voltunk, emlékeztek?
 NYOLCADIK LÁNY Szörnyű, hogy mindig csak a mások arcát látom, a magamét soha! Mondjátok meg őszintén: ugye én szebb vagyok?

PRÓTEUSZ Szépek vagytok mindahányan, szívecskéim! Ha valami hiányzik is belőletek, hát az sem sokáig, ha rajtam áll!
 TIZEDIK LÁNY Meddig?
 DANAOSZ Mit óbégattok itt összevissza mind az ötven? Hol van az a régi szép szokás, hogy mondjátok, amit én mondok, tesztetek, amit én mondok...
 HARMADIK LÁNY Az emlékekben. Az emlékek oly szépek.
 NEGYEDIK LÁNY (*Danaoszhoz*) Még ha értenék, amit mondasz.
 ELSŐ LÁNY De már nem vagy vitaképes.
 ÖTÖDIK LÁNY Lejátszottad a szereped.
 HETEDIK LÁNY Immár a szerelemé a szó.
 HATODIK LÁNY A szerelem csak szó.
 DANAOSZ Ha még csak az lenne szó! De itt már szó szót követ, és sok szó között már csak nekem nincs szavam! Mivé lett az ötven lányom?
 KILENCEDIK LÁNY (*be*) Tizzé.
 DANAOSZ Hogyhogy tizzé? Milyen nyakatekert sületlenség ez?
 KILENCEDIK LÁNY Nem ötvenen vagyunk, hanem tizen, ez az igazság.
 DANAOSZ Ki van tizen? Senki nincs tizen!
 PRÓTEUSZ Én legalább annyin leszek ma.
 DANAOSZ Ti csak hallgassatok! Ti vagytok tizen! Én és a lányaim nem vagyunk tizen!
 KILENCEDIK LÁNY Nem, úgy már tizenegyen.
 DANAOSZ Egyen? Mit egyen tizen?
 KILENCEDIK LÁNY (*Karvezetőre néz*) De nem is. Tizenketten. Őt nem számoltam.
 TIZEDIK LÁNY Miért nem?
 ELSŐ LÁNY Ez elég gyermeki módja a vitatkozásnak, hogy folyton visszakérdezel.
 ÖTÖDIK LÁNY Nem is vitázni akar, csak szerepelni.
 HARMADIK LÁNY Az igenis szebb volt, amíg mindnyájan gyermekek voltunk.
 NEGYEDIK LÁNY Az apánk meg még nem volt az.
 DANAOSZ Ki nem volt az apátok? Én nem voltam az apátok? Ti nem vagytok ötvenen? Mi van itt? Én a kútba ugrom! Legalább arról sem tudom, micsoda.
 HATODIK LÁNY Nézd majd szegény Pelaszgosz.
 NEGYEDIK LÁNY Hiába néztek rám, én utána nem ugrom. Eleget voltam jó bolond.
 DANAOSZ Vagy a kardomba dőlök, ha végre visszakapom! Addig csak úgy ledőlök egy kicsit. Öreg vagyok én már ehhez! Hiába, ötven év, az ötven év. (*El*)
 KILENCEDIK LÁNY Tudjátok, hányszor van meg tizenegyben az egy?
 PRÓTEUSZ Ma éjjel jó párszor meglesz benne! Csak győzzétek összeszámolni! (*El*)

A lányok egy pillanatig tűnődve hallgatnak

KILENCEDIK LÁNY De hogyan jött ki ez a tizenegy? Mégsem tudok számolni? Vagy magamat nem számoltam?
 KARVEZETŐ Én nem tudom, kit számoltál, kit nem, de én nem voltam itt. Én ott voltam, ahol bár ne lettem volna!
 KILENCEDIK LÁNY Azért nehéz benneteket összeszámolni, mert folyton elkóborogtok.
 KARVEZETŐ Ne bántsátok! Csak én kódorogtam el.
 MÁSODIK LÁNY Én ott voltam egyáltalán?
 TIZEDIK LÁNY Hol voltál?
 KARVEZETŐ Hogy én hol voltam, azt kérdezed?
 TIZEDIK LÁNY Azt kérdezem? (*Második lányra néz*) Nem azt, hogy ő hol volt?
 MÁSODIK LÁNY Rám ne nézz! Én nem tudom, mit kérdeztél.
 ELSŐ LÁNY Szerintem ezen lépünk túl.
 KARVEZETŐ Magatokra hagyatalak titeket. A saját vesztetem kerestem, ahelyett hogy osztottam volna a ti sorsotokban.
 NEGYEDIK LÁNY Én nem kértem, hogy osztokodj velem, jó?

HARMADIK LÁNY Ami elmúlt, az elmúlt.
KARVEZETŐ Lehet, hogy nektek volt mégis igazatok, amikor nem volt saját véleményetek.
ELSŐ LÁNY Ezt mondom nekik én is. Nem lehet mindig mindenben egyetérteni.
HATODIK LÁNY Hát veled nem is.
KARVEZETŐ *(Első lányhoz)* Nem, ebben nem értünk egyet. Talán a behódolás a boldogság egyetlen lehetősége.
HETEDIK LÁNY Szerintem az a szerelem.
KARVEZETŐ *(keserűen)* Szerelem? Mi az, hogy szerelem?
TIZEDIK LÁNY Én is éppen ezt akartam kérdezni.
KARVEZETŐ A szerelem a legpusztítóbb erő! Addig rémlik csak szépnek, amíg nem leli tárgyát.
NYOLCADIK LÁNY Persze, amíg a többiekben keresgéled. Azután egyszerre csak tükörbe nézel, és azt mondod: igen, megtaláltam, ez vagyok én. A nagy Én!
KARVEZETŐ Milyen ártatlanul gondolkodtok mindannyian. De jól is van ez így. Elég, ha egymást szeretitek, engedelmeskedtek atyáknak – akkor nem érhet semmi baj. Óvakodjatok a végzettől, ami a külön utakon járókra les. Éljetek okosan s együgyűen! Ózkdodjatok vágyaitoktól, rettegjétek a boldogság kísértésétől! Maradjatok boldog, értetlen ötvennek!
KILENCEDIK LÁNY Most már biztos, hogy tizenegy.
HARMADIK LÁNY Volt ötven, nincs ötven. Valahol útközben elveszett.
KARVEZETŐ Ha nem kergetitek a gyönyört, talán elkerül a szomorúság. Csak ne akarjatok mások lenni! Maradjatok egyformán arctalannak. Mi az az arc? Legörbült száj, szipogó orr, könnyező szem.
NYOLCADIK LÁNY Hiszem, ha látom.
HETEDIK LÁNY Aki szerelmes, az örömeiben is sírhat.
MÁSODIK LÁNY De hogyhogy alul is meg fölül is?
TIZEDIK LÁNY Azt mondogat?
KARVEZETŐ Higgyétek csak ezt! Nem kell tudnotok, hogy minden könny sós, és ami sós, az mar, és megkínóz kegyetlenül.
TIZEDIK LÁNY De hogyhogy alul-fölül?
MÁSODIK LÁNY Nem ezt kérdeztem én is?
KARVEZETŐ Ti biztonságban vagytok. Eddig engedelmes leányok voltatok, mostantól engedelmes feleségek lesztek. Ti jó istent választottatok – mit választottátok? Kaptátok! Nem csábultatok el, szomjatok nem hajtott a boldogság titokzatos, sós nedvéhez. Ti csak bújjatok a férjetek mellé, a hitvesi ágyba szenvedély és vágy nélkül, mosogassatok, főzzetek, hordjátok a vizet, és mosogassatok megint!
NEGYEDIK LÁNY Én már eleget mosogattam.
HETEDIK LÁNY Ha engedelmes leányok lennénk, nem lehetnénk engedelmes feleségek.
HATODIK LÁNY Csak engedelmes özvegyek.
HARMADIK LÁNY Régen minden olyan egyszerű volt! Ma meg minden olyan bonyolult! Tele van az életünk vitával, veszekedéssel...
ELSŐ LÁNY Azért ne keverd a kettőt, légy szíves!
ÖTÖDIK LÁNY El kell döntenünk, kitől várjuk a tapsot. A férjeink nem fognak ujjongani, ha ledöfjük őket.
MÁSODIK LÁNY Apánk viszont nem fog örülni, ha nem döfjük le őket.
KARVEZETŐ Bizony, ez nem könnyű kérdés. Szerencsétek, hogy nem kell eldöntenedek. Vagy azt teszitek, amit atyánk parancsol, vagy azt, aminek a férjetek örül.
MÁSODIK LÁNY No de melyiket?
HATODIK LÁNY Nesze szabadság! Vagy azt csinálod, amit mások akarnak, vagy azt, amit mások.
HETEDIK LÁNY Ha az ember szerelmes, elhagyja az atyját.
NEGYEDIK LÁNY Mint a józan ész.
HETEDIK LÁNY És onnantól: egy ágy, egy asztal, egy szív, egy lélek, egy akarat...
KILENCEDIK LÁNY Egy férj.

HETEDIK LÁNY Tessék?
KILENCEDIK LÁNY Ezt akartam levezetni az előbb, csak félbeszakítottatok. Hogy hányszor van meg a tizenegyben az egy.
MÁSODIK LÁNY Szerintetek hogyan értette azt a férjem, hogy ma éjjel jó párszor meglesz benne?
ÖTÖDIK LÁNY Csak valami találót akart mondani, mielőtt elmegy.
KILENCEDIK LÁNY Én viszont kiszámoltam, és az jött ki, hogy tizenegyszer.
HATODIK LÁNY És? Akkor mi van?
KILENCEDIK LÁNY Nem tudom. Csak gondoltam, jobb, ha tudjátok.
HARMADIK LÁNY Nem jobb! Jobb volt, míg nem tudtuk! Míg semmit sem tudtunk.
TIZEDIK LÁNY Miért? Most mit tudunk?
KARVEZETŐ Engedelmeskedni tudtok, semmi többet. De ennyi elég is nektek.
ELSŐ ÉS NEGYEDIK LÁNY Már akinek.
NYOLCADIK és KILENCEDIK LÁNY Nekem sok is.
NEGYEDIK LÁNY Nem azért türtem mostanáig, hogy a félkegyelmű apánk ugráltasson...
ELSŐ, MÁSODIK, HARMADIK, ÖTÖDIK, HATODIK, HETEDIK, NYOLCADIK, KILENCEDIK LÁNY Téged? Talán engem!
NEGYEDIK és ÖTÖDIK LÁNY *(Ötödik Negyediket majmolva)* ...hogy most egy új zsarnokot ültessek a nyakamba!
HATODIK és HETEDIK LÁNY Pedig ez a szerelem!
HETEDIK LÁNY Persze én nem gúnyosan értem.
HATODIK LÁNY Attól még ugyanazt mondtad.
HETEDIK LÁNY Attól még nekem van igazam.
HARMADIK, NEGYEDIK, ÖTÖDIK, NYOLCADIK LÁNY Meg nekem.
MÁSODIK és TIZEDIK LÁNY Miért, szerintetek nekem nem?
HARMADIK, NEGYEDIK, ÖTÖDIK, NYOLCADIK LÁNY Szerintünk nektek is.
KILENCEDIK LÁNY Mind a tizenegyünknek.
HARMADIK LÁNY Ó, de szép! Olyanok vagyunk, mint régen!
ELSŐ LÁNY Dehogysis! Régen ugyanazt hajtogattuk, ma pedig egyetértésre jutottunk.
ELSŐ, HARMADIK, NEGYEDIK, ÖTÖDIK, HATODIK, NYOLCADIK LÁNY Minket nem lehet nedvedző örömeik ígéretével leigázni!
MÁSODIK, HETEDIK, TIZEDIK LÁNY Vagy legfeljebb egy icipicit?
KARVEZETŐ A kéj csak balga álom, melyből fuldokolva ébredsz, te szegény! Te szegény én!
KAR Mi szegény mi!
NEGYEDIK LÁNY Fuldokoljon a férjünk!
MÁSODIK LÁNY Alul-fölül!
MÁSODIK, HARMADIK, HETEDIK, TIZEDIK LÁNY Vízért akarunk menni? Amint atyánk parancsolta?
ELSŐ, NEGYEDIK, ÖTÖDIK, NYOLCADIK, KILENCEDIK LÁNY Egy csodát! Van jobb dolgunk, meglátjátok!
KAR Utánam!

A tíz lány felbolydulva elsiet. Karvezető üdvözült tébolyban néz utánuk

KARVEZETŐ Fussatok csak, együgyű, boldog gyermekek! Ha már kiszakadtam karotokból, legalább nektek örülnöm engedjétek! De örülök! Mennyire örülök! Ni, egy gödör! Ennek is mennyire örülök! Belevetem magam az örömbé! Ezt nektek! *(Beleugrik a kútba. Szünet, majd hangja a gödörből)* Na, mi van? Itt nincs víz? Hogyan fogok itt meghalni? Lassan? Mindegy, elkezdem. Annál hamarabb a végére érek.

Csönd. Majd be Lünkeusz, peckesen, mögötte Második karvezető, teli korsót cipel

MÁSODIK KARVEZETŐ Biztosan nem kérsz még egy cseppet? Csak egy kortyot? Nem vagy már szomjas?

LÜNKEUSZ Női ravaszság! Azt akarod, hogy én cipeljem, mi?
 MÁSODIK KARVEZETŐ Ha már így felajánlod...
 LÜNKEUSZ Ja, nem úgy mondom! A gyomromban – érted! Hogy azt akarod, hogy ott cipeljem, arra mondtam!
 MÁSODIK KARVEZETŐ Jó, tessék! Igyál.
 LÜNKEUSZ Nem kérek, köszönöm. Nagyon szívesen nem iszom többet. Eleget ittam a forrásnál.
 MÁSODIK KARVEZETŐ Csak azért töltöttem tele a korsót, hátha később megszomjazol. *(Nyújtja a korsót)*
 LÜNKEUSZ *(idegesen)* Nagyon köszönöm, nagyon kedves vagy, de nagyon nem kérek többet. Majd kérek, ha kérek. Nem is tudom, mire jó ez a túlzott előrelátás. Én azt mondom, okos ember a saját kárán tanul. Nagyon igaza volt annak, aki rájött, hogy utólag okos az ember.

Be a menekülő Próteusz, nyomában tíz lány korsóikat lengetve fenyegetően

PRÓTEUSZ Ejnye, szívecském, nem akartok megállni egy kicsit?
 KAR Majd ha a te szívecskéd megállt!
 PRÓTEUSZ Ez aranyos! Nem rossz, én mondom!

Kirohan, nyomában a lányokkal

MÁSODIK KARVEZETŐ Megint az öcséd! Mindig az öcséd! Ez kibírhatatlan!
 LÜNKEUSZ Egy szót sem szóltam az öcsémről!
 MÁSODIK KARVEZETŐ De ő járt a fejedben, ne is tagadd! Hogy őtána bezzeg futnak a nők, teutánad meg csak egy, és az is görnyedten cammog!
 LÜNKEUSZ Na nem, ezt igazán nem érdemlem. Én egy szóval sem siettettelek. Egyetlen célzást sem tettem rá, hogy lomha vagy, hogy nem kellene minden fánál megállni pihenni.
 MÁSODIK KARVEZETŐ Nem vagy velem boldog, igaz? Csak úgy teszel.
 LÜNKEUSZ Hányszor mondjam, hogy nagyon boldog vagyok? Határtalanul, maradéktalanul!
 MÁSODIK KARVEZETŐ Jól van, ne kiabálj velem! Az a baj veletek, férfiakkal, hogy olyan nehezen beszéltek az érzéseitekről. Pedig egy nőnek hallania kell minden nap minden órájában...
 LÜNKEUSZ *(üvölt)* Boldog vagyok!
 MÁSODIK KARVEZETŐ Miből áll? Csak két szó! De ha olyan nagy fáradtság ennyit is mondani, akkor nem kell.
 LÜNKEUSZ *(elcsigázva)* Boldog vagyok! Hogyan mondjam úgy, hogy megértsd?
 MÁSODIK KARVEZETŐ Ó, értem én. Még jobban is, mint szeretné.
 LÜNKEUSZ Ezt most mire mondod?
 MÁSODIK KARVEZETŐ Arra, hogy csak a kedvemért mondod.

Próteusz és a Kar be, mint fentebb

PRÓTEUSZ Csak szép sorjában! Ne túlekedjete, mindenki megkapja a magáét, vagyis az enyémet!
 KAR Adunk neked! Nem kérünk belőled!
 PRÓTEUSZ Játsszuk azt, hogy a leggyorsabb lesz az első, jó?

El a lányokkal a nyomában

MÁSODIK KARVEZETŐ De én nem panaszkodom. Azzal viszont nem vagyok hajlandó megalkudni, hogy csak megtúrsz a háznál, mint egy cselédet, mint egy vízihordó szamarat! Tényleg nem kérsz még egy kortyot?
 LÜNKEUSZ Ha még egyszer megkérdezed, én beleöntöm a kútból az egészet!
 KARVEZETŐ *(a kútból)* Nem kérsz vizet? Nem kérsz vizet?
 LÜNKEUSZ Ezt te mondtad?

MÁSODIK KARVEZETŐ Én? Már ki sem merem nyitni a számat!
 Rögtön letorkolsz!
 LÜNKEUSZ Hagyd a torkomat, akkor sem kérek!
 KARVEZETŐ *(a kútból)* Finom, friss vizecske! Glugy-glugy-glugy!
 De jólesne, igaz?
 LÜNKEUSZ Na jó, adj egy cseppet. *(Iszik a korsóból)*
 MÁSODIK KARVEZETŐ *(boldogan)* Most már boldog vagy?

Be Próteusz rohanvást. Az Első fél kar üldözi, a Második szemből elébe vág

PRÓTEUSZ No mi az? Szembefutni a mezőnyel? Ez család, még-hozzá szembeötölő! Vagy szembeötvenlő? *(Kacag)*
 KAR *(körbeveszi)* Most lennél csak vizes alul, vizes fölül, hogyha hoztunk volna vizet!
 PRÓTEUSZ *(kikiabál Lünkeusznak)* Bátyám, Lünkeusz! Itt valahogyan nem úgy alakulnak a dolgok, ahogyan én szeretném!
 LÜNKEUSZ *(Próteusznak)* Ne haragudj, nem azért cipeltük idáig, hogy téged áztasson! *(Második karvezetőhöz)* Jól mondom, szívecském? *(Iszik)* Igazad volt, nagyon jólesik.
 MÁSODIK KARVEZETŐ Ugye, milyen jó, hogy ennyire előrelátó vagyok?
 LÜNKEUSZ Te vagy a legkülönb mind közül.
 MÁSODIK KARVEZETŐ Én csak egy átlagos nő vagyok, aki tudja, mi kell a férjének. Egyébként gyorsabban futok, mint ez az ötven tehén együttvéve.
 KARVEZETŐ *(a kútból)* Jó vizecske, friss vizecske! Hű, de megszomjaztam! De száraz a tüdőm!
 PRÓTEUSZ *(a Karhoz)* Ez a hála, amiért megtölteni vágytam korsócskáitokat? Rajtam töltenétek ki adáz szomjaitok? *(Kacag)* Ez jó! Találó utolsó szó!
 MÁSODIK KARVEZETŐ *(Lünkeuszhöz)* Lásd, most boldog vagyok! Most érzem, hogy megmaradtam annak, aki voltunk, amikor a tiéd lettem!
 KAR *(Próteuszhöz)* Ne vess, csak ne vess! Az nevet, aki utoljára nevet!
 PRÓTEUSZ Szomorú, de én utoljára nevetek.

A korsók lesújtani készen felemelkednek

Függöny

Szatírijáték

A KÁRHOZÓK

Szín: egy talk-show díszlete. Középen dohányzóasztal, körülötte rikító huzatú ülőalkalmatosságok, oldalt csúszóajtó, a háttér veszettül trendi. A falon látványos felirat: „Para-bázis! Pofavizit Próteusznál!” Alatta: „Profí, Pojácá, Pernahajder!” Próteusz rikító, csiricsaré öltönyben be-lejt; szűnni nem akaró tapsvihar

PRÓTEUSZ Évoé, évoé! Paián, pasik, paián, pipik, kik eljöttek kacagni a más baján! Hogy vagytok, ión vagytok? Vagy dór vagytok? Annyit megígérhetek, hogy előbb fog a dór múlni, mint ti durmolni, szívem csücskei, képem rücskei, Argosz tücskei, bogaraim, egyszóval helló, hellóták!

A közönség tombol

Tombolás és izlésrombolás, ha nincs is tombola, úgyhogy gombolás sincs lefele, örüljete, hogy itt lehettek, pezsegjete, rezsegjete, zszizegjete, míg fityeg az ityeg, órátok pityeg, a mobilokat kikapcsolni, műlábakat lekapcsolni, melábukat kitapsolni, vendégemet betapsolni! Danaosz jön, de ne még! Hanem előtte a lüke, misz kúsz elő: Lünkeusz! Aigüptosz sarja, ki magát rögtön összevissza... Rosszra gondoltatok, mi, rosszások, szarzsákok!

Fúj, fúj, én is utállak titeket, kifordul tőletek a gyomrom, jaj, hogy nyom! Mondom, ingyom-bingyom, tál ide, de totál ide és Lünkeusz! Hol maradsz, pajtás, gyere már! Ajtóhajtás, egy-két-hár!

A csúszóajtó szétcsúszik, belép Lünkeusz megszeppenve

LÜNKEUSZ Jó estét kívánok.

PRÓTEUSZ Este van, este van, ki-ki izgalomba! Micsoda aranyköpés! Szevasz, cimbi! Mi már régi haverok vagyunk.

LÜNKEUSZ (*bizonytalanul*) Igen?

PRÓTEUSZ Gyere, te, friss gyerek, kit komálnak az istenek, a nézők meg kómálnak, de befelé, mondjál már valamit!

LÜNKEUSZ A feleségem?

PRÓTEUSZ Ide dumálatok meg randit, te randa randibandita?

Na, iszkolj ide, de ne piszkolj ide, csak szépecskén gyere srégen!

LÜNKEUSZ A feleségem?

PRÓTEUSZ Téged keres régen. Na, hozzuk be, mert nem jutunk ötről a hatra-vakra.

A csúszóajtón be Második karvezető

Na végre beszédült, ideje volt, le éppen a beszéd ült! Gyere, maca, megy a haca, de nem ám a cáré, hanem ezé a sztáré, aki vagyok, gagyogok!

MÁSODIK KARVEZETŐ Jó estét!

PRÓTEUSZ Oké-zsoké, köszöntél, ülepedjél le, mint a sóder, amit nyomunk! Miről dumáljunk? (*Beleolvas a papírjába*) Hoppá! Kicsit tré ma a téma, de nagy a tréma, ahogy elnézlek. Nem gond, elnézem. Na, lökjétek, mert innentől nincs megírva a szövegem, azt leszögezem – persze ez még itt van.

MÁSODIK KARVEZETŐ Összegezzem?

PRÓTEUSZ Nem vagy még ősz, de szegezzed, szivi! (*Közönséghez*)

Ti meg kicsit ne röhögjétek ki, mint a fakutya a kutyafejét!

MÁSODIK KARVEZETŐ Akkor mondhatom?

PRÓTEUSZ Szerinted mire várunk?

MÁSODIK KARVEZETŐ (*Lünkeuszhoz*) Tudod, Lünkeusz, hogy én szeretlek, csak mióta megszületett két ikerfiunk: Akriszioszka és Proiboszka...

PRÓTEUSZ Igen, egy iker, az fél siker, de ahhoz férfi kell... De most nem erről csevegünk.

MÁSODIK KARVEZETŐ Úgy érzem, azóta eltávolodtunk egymástól. Attól félek, te úgy érzed, én csak azért akartam gyereket tőled, hogy új tartalommal töltsük meg kiüresedett kapcsolatunkat.

LÜNKEUSZ Én nem éreztem úgy, csak te azt mondtad, hogy én így gondolom, én meg hiába mondtam, hogy ezt te gondold.

PRÓTEUSZ Jó, ebből ennyi dosztig elég! Jó kis zárzó, hallottuk százszó! Vagy csak ötvenszer, hogy a közepébe vágjak, oda is egy grimaszt, oda is egy pimaszt! El akartam kerülni, hogy felolvassam a műsor témáját, de muszáj lesz, mint emun az emuszáj, úgyhogy ide skubizzatok: „Danaida, de ne oda, avagy: A felbújtó felmenő, azaz: Hogyan vette rá a gyilkosságra gyermekeit Danaosz király?” Hát ez király, komolyan! Danaosz meg inkább paréj, mint király!

LÜNKEUSZ Ebben a történetben az az érdekes, hogy én voltaképpen nem is voltam ott.

PRÓTEUSZ Mert ott mások voltak éppen, mi?

MÁSODIK KARVEZETŐ Ugye megint az öcséd?

LÜNKEUSZ Őt ölték meg.

MÁSODIK KARVEZETŐ Márpedig az én atyám semmi olyat nem mondott! A saját füleddel hallottad. (*Próteuszhoz*) Én azt hiszem, ami történt, az a világ bűne. Én nem vádolom a nővéreimet. Szerintem nem atyám parancsát teljesítették, hanem inkább megfertőzte őket ez az egyénieskedés!

LÜNKEUSZ Akkor apád miért erőltette annyira a mosogatást?

PRÓTEUSZ Na, álljunk meg egy pillanatra, stipi-stop! Ki hallott már olyat: mosogatással ölni? Noszogatással, az még szo-szo. De mosogatással – ez csak szó-szó! Sőt, csak szósz!

MÁSODIK KARVEZETŐ Így is van, ő nem bujtott semmire! Csak azt szerette volna, ha megmaradunk olyannak, amilyenek voltunk. Olyan egynek!

PRÓTEUSZ Özvegynek?

MÁSODIK KARVEZETŐ Akik nem a saját igazukat kergetik, nem a különvéleményüket hangoztatják, hanem összetartanak. (*Lünkeuszhoz*) Lehet, hogy éppen az a baj velünk...

LÜNKEUSZ (*készerűen*) Mondd ki, hogy velem! Mindig velem van a baj, igaz? Csinálhatok én akármit akárhogy, semmi nem jó sehogy sem!

MÁSODIK KARVEZETŐ Nincs igazad, mert tényleg veled van a baj. Vagyis hogy neked van apámmal bajod, az a baj. Hiába magyaráztad, hogy azért szerettél belém, mert én sosem akartam különbözni, hogy egyedül vagyok ötven, ahogyan te is, mert akkor még sehol nem volt az öcséd...

LÜNKEUSZ A családomat hagyj ki, jó?

PRÓTEUSZ És akkor most snitt, az öcséd nincs itt, úgyhogy csitt, pörögiünk egy kicsit, toljuk be a kocsit, adjunk most egy pacsit Danaosznak, de még előbb egy kis bejátszás, egy játszói filmbejátszi az alvilágból.

Filmbejátszás: Karvezető egymagában, közeli

KARVEZETŐ Azt előrebocsátom, hogy nem én akartam beszélni. Nekem a nővéreim mondták, hogy én nyilatkozzam, egyhangúlag megszavaztuk. Én egyébként nem vagyok egy ilyen vezér-egyéniesség, nem szeretem előtérbe tolni magam, nehogy bárki azt gondolja, hogy az egyéni boldogságomat kergetem. Én nem is akarom elmondani, nekem magamnak milyen rettenetes csalódásaim voltak, mennyit sírtam, most is köhögök belé! De azóta alávettem magam a köz érdekének, úgyhogy ahogy ígértem, egy szót sem ejtek arról, hogy én ártatlan vagyok, nekem semmi közöm a gyilkossághoz, én egy kútban ültem! (*Rikácsol, zokog*) Én nem csináltam semmit, én ártatlan vagyok! (*Snitt*)

(*Higgadtan*) Amit a nővéreimről, jobban mondván a nővéreim nevében feltétlenül el szeretnék mondani, hogy ők csak jó lányok szerettek volna lenni, már úgy jók, hogy engedelmesek, ezért tették meg, amit atyánk parancsolt. De ezután engedelmes hitvestársak lettek volna, efelől kezeskedem, ha atyánk történetesen valami más jelét óhajtja az engedelmességüknek. Mindig meg akartak felelni az elvárásoknak, bennük sosem volt meg az a furcsa, rejtélyes szikra vagy parázs, ami vizet kívánt volna, hogy elaludjék, és ami viszont bennem annyira megvolt... (*Kiborul*) Mert ha van bűnöm, hát az csak ez, és ha már elítélnék, hát ítéljenek el ezért, ezért a gyönyörű szenvedélyért, ezért a nemes indulatért, de ne azért, amit el sem követtem, aminél ott sem voltam, amiben ártatlan vagyok! Engedjenek ki innét! Ki akarok menni! (*Snitt*)

(*Higgadtan*) Egy nővérem van csak, aki, hogy úgy fejezzem ki magam, megúsza, aki játszotta az engedelmes lányt, pedig ő nem teljesítette atyánk óhaját, ily módon nem felelt meg az engedelmesség követelményének, pontosabban: szabadon, egyénien értelmezte át azt... És én, akinek szintén nincs nagyobb vétkem, persze nem ítélem meg ezért, minden jót kívánok neki is meg a férjének is, hosszú, boldog életet, ha ugyan az egyéniség kívánalmaival összeférhet a hosszú boldog élet, a nyugodt, kiegyensúlyozott házasság... Én nem is szólnék, csak az igazság hangja kibálja túl türelmes, megértő lelketem: ha ő ott sem volt, és nem bűnhődik, akkor én miért vagyok itt, és miért bűnhődöm? (*Kiborul*) Hozzák őt is ide! Osztozzon a sorsunkban! Ne pöffeszkedjen szabadon! Egye itt a penész! Rohadjon meg ő is! Köveletem! Hozzák ide! Hozzák ide!

Karvezetőt lekeverik. Vissza a stúdióba

PRÓTEUSZ No, a hangulat megvan. Harsány, mint harcsám a varsán vagy Karcsi a Marcsán! Mondom: hangulat, hé! Mi ez a bambulat? Miért nem fogsz kan nyulat? (*Második karvezetőhöz*)

Hallgatunk, mármint mi, te ne hallgass, szivi! Jöhet a beutaló az alvilágba? Ebbe a jó kis hecbe? Oda máris mehetsz be!

MÁSODIK KARVEZETŐ Úgy érzem, kicsit igazságtalan a nővéremnek ez az igazsága, ha szabad ezt így mondanom...

PRÓTEUSZ Ja, a kövér nővér, te meg a bővérű nővérű kislány, aki csak bámul pislán a kobakjából, míg a néző kábul a bulákon!

MÁSODIK KARVEZETŐ Most akkor elmondhatom a véleményemet?

PRÓTEUSZ Persze, tündér, csak előbb a vén legény, aztán a vélemény, hogy repedjen a véredény, aztán a végredőny, de ne szaladjunk előre, inkább Danaosz az előnkbe!

MÁSODIK KARVEZETŐ Csak gondoltam, reagálhatnék arra, amit a nővérem a szememre vetett. Ugyanis a férjem a tanú rá, hogy mindig igyekeztem alkalmazkodni, a többiek helyett is...

LÜNKEUSZ Apádat kellett volna lekasabolni, nem az öcsémet.

MÁSODIK KARVEZETŐ Ezt tényleg így gondolod? Ószintén így érzed, szívből? Vagy csak azért mondtad, hogy mondjal valamit? Én nem értem, én el sem tudom képzelni, hogy neked ennyi idő után még nem fontos, ami nekem, hogy...

LÜNKEUSZ Miért nem mondd mindjárt, hogy nem is szeretlek? Hogy csak a kényelmemet kerestem, hogy erőszakkal vettelek el atyádtól?

MÁSODIK KARVEZETŐ Nem is vettél el. Mert velem cipeltetted a korszót, és lekéstük a házasságkötést.

LÜNKEUSZ Ebbe ne menjünk bele, jó? Nagyon jól tudod, hogy akkor éppen vízhányó volt a tenyereimen, és nagyon fáj.

MÁSODIK KARVEZETŐ Nekem is fáj!

PRÓTEUSZ Jól van, fáj, hát fáj. Hagyjuk a tréfát! Nem bírom a tréfa-répát, mert folyton móka-rókázom tőle! Ez a házasság aztán vad a javából! Vagy a tejéből-vajából! Az öregúr meg csak kint toporog, hadd jöjjön már be! Tessék!

DANAOSZ *(csúszóajtón be)* Én nem tudom, hogy engem miért kellett iderángatni. *(Észreveszi Lünkeuszt)* Mi a bánat! Ti éltek és virultok?

PRÓTEUSZ Bizony, virulnak, mint a kikerics, úgyhogy valami jó dumát kikeríts vagy kerekíts, az sem baj, ha fele cukor, fele giccs! Na, mi lesz már, melegíts! És minket is behevíts, lökni kell, itt mese nincs! De miért nincs már, mire vársz? Tapsra? Akkor tapsikáljunk! *(Tapsol a közönséggel együtt)*

DANAOSZ Mit meséltek? Itt vannak, ahányan csak vannak. Hol itt a gyilkosság? *(Észreveszi Második karvezetőt)* Nahát, a kislányaim is itt vannak! Apollónnak hála, kiengedték őket az alvilágból! Akkor meg minek ülünk itt? *(Közönséghez)* Miért nem megy mindenki haza?

LÜNKEUSZ Azért, mert te nem tudsz kettőig sem számolni, apa! Hol az öcsém, azt mondd meg!

DANAOSZ Itt vagytok egytől egyig.

LÜNKEUSZ Egyig, persze! De hol a másik?

MÁSODIK KARVEZETŐ Ott, hol közölünk a többiek.

DANAOSZ Többiek? Hol vannak? Azokat kapnám el egyszer! Ők tehetnek mindenről! Nekik kéne az alvilágban poshadniuk, nem az én kislányaimnak, akik, Apollónnak hála, elmásztak a föld alól, boldogság!

PRÓTEUSZ Nyugi, papa! Mielőtt belegabalyodnánk a számokba, amik közt te nem vagy egy nagy szám, nyugodj bele, hogy a lányaid ott vannak a helyükön, az alfelen, korsaikkal, sorsaikkal, és haláli halával emlegetnek téged.

DANAOSZ Hát emlegethetnek is, szívük joga! De én csak akkor leszek magamnak hálás, ha elkapom ezeket a többieket! Tudom is már, kik azok! A hírnök meg a cinkostársai! Az a hírnök, az művelt minden rosszat! *(Lünkeuszhoz)* Mi nagy szeretettel, nászi lakomával vártunk titeket. Az meg mit csinál? Elfogja az én drága unokaöcsémet, rabláncra fűzi őket, vizsályt szít közöttünk...

LÜNKEUSZ Én úgy emlékszem, ki akartál végeztetni.

MÁSODIK KARVEZETŐ Vagy csak az öcsédet? Mert te ott sem voltál.

LÜNKEUSZ Hát hogyne lettem volna? Úgy kellett kicsavarnom a kezéből a kardját!

DANAOSZ Ugye, ugye? Milyen szörnyű, hogy a többiek áskálódása miatt rokon rokonra támad! Igaz is, ha már így tiszta vizet öntöttünk a pohárba, nem adnád vissza a kardomat?

LÜNKEUSZ Még egy ilyen szemenszedett hazugság, és megkaphatod! Belerakom a pocakodba, de tövig!

PRÓTEUSZ Tövig bele, hadd örüljön a rövid bele! Meg a kebele vele, ha bekebelezte, ami kibelezte!

LÜNKEUSZ Na, kéred, akard? *(Karddal fenyegeti Danaoszt)*

DANAOSZ Fiacskáim, ne engem bántsatok! Keressétek a hírnököket!

PRÓTEUSZ *(átváltozik hírnökké)*
De lám, az ember önjavát nem látja be.
Szolgálni őt szándéka ellen túl nehéz.
Hírnök szavának, bárha bölcs is, súlya nincs.
De isten szólt hozzád, halandó, észbe vedd!

DANAOSZ Hát ez meg?

LÜNKEUSZ Úgyes.

MÁSODIK KARVEZETŐ Nem Próteusz?

PRÓTEUSZ *(közönséghez)* Mi van, málék és málák? Nem viszket a tenyeretek? Nem kéne piros pecsenyézni? Nem sütogetni, hanem ütögetni! *(Tomboltatja a közönséget)*

DANAOSZ *(tapsol)* Nohát, ez igen! Ez szép, szavam sem lehet, én nem mondom. Derék fiú ez, mindenki látja. És ha valami félreérthetőt mondtam volna, vagy nem is igazán én, hanem... szóval az csak félreértés.

PRÓTEUSZ No de félre értés, félre sértés, félre kérdés, csak szájtézés!

LÜNKEUSZ Álljunk meg egy szóra! Áruul már el, hírnök komám, hová lett a létrám! Már nem is az enyém, hanem a halászé.

PRÓTEUSZ Hagyjuk azt a létrát, ugorjunk ötről a hétra! Minek egy halásznak létra? Vagy neked az övé? Hová akarsz felmászni? A plafonon már én vagyok, az foglalt.

MÁSODIK KARVEZETŐ Most tényleg ezzel kell foglalkozni, míg a nővéreim szenvednek?

PRÓTEUSZ Szenvédőknek szemfedő, kézkenőeknek keszkenő, kezelőknek kézelő, a királynak szék elő, és Danaosz, most te danolsz!

DANAOSZ Én nem vagyok egy zsarnok, aki lenézi az alattvalóit. Én kedveltelek, ahogy jöttél-mentél a hírekkel, nem a te hibád, ha az események gyorsabban peregtek, mint a nyelved. Én csak azt szeretném szóvá tenni, mint ami nem volt egészen helyes, hogy Pelaszgoszt, azt a vén semmirekellőt, azt az álnok cselszövőt szabadon engedted. Mert valljuk meg nyíltan, az a címeres gazember vert éket közéték, gyermekeim, amikor saját korcs népének kezére akarta játszani a kezeteiket. Az ilyen megérdemelne, hogy tömlőc mélyén száradjon el, az alvilág legsötétebb zugában, a gyalázatos!

PRÓTEUSZ *(átváltozik Pelaszgosszá)*
Rokon közt nem rokon cudarul boldogul.
Hiába ő okos, kárából más okul.
Pár jó végszót adott, de mégis e szerepkör
Hálátlan volt – s te nem ismerted istened föl!

LÜNKEUSZ Atyám atyám helyett! Kiheverted kútba esésed?

PRÓTEUSZ Mesésen, ha nem is vesésen. De Danaosz ne késsen, meséljen elmésen vagy mégsem, inkább epésen, ha túles' éppen a meglepetésen!

DANAOSZ Nohát, hát... mit is mondok? Én igazán és őszintén, mert ha én hibázom, azt belátom. *(Lünkeuszra mutat)* De azt ők akarták, hogy... illetve ők is dobtak a kútba.

PRÓTEUSZ No, mit szól a belátóhoz a lelátó? És a bűnhöz a tribün?

Közönség füttyül

Öreg, itt rád hányják a fittyet!

LÜNKEUSZ *(Danaoszhoz)* Mit pampogsz, te vén zsvány? Te tüzeltél, hogy az én kedves örökbefogadomat kútba tessékelyem a kedvedért. Csak azt felejtetted el mondani, hogy minket is fel akarsz koncolni.

MÁSODIK KARVEZETŐ Miért bántod az apámat, amikor még mindig élsz? Hol vagy te felkoncolva? Legfeljebb szeretnéd! Hogy ne kelljen velem élned.

LÜNKEUSZ Bocsánat, hogy élek, bocsánat! Kicsit furcsa, hogy ezt éppen te veted a szememre.

MÁSODIK KARVEZETŐ Én? Én már ki sem merem nyitni a számat. Mellettem úgyis csak szenvedsz. Csak én nem szenvedek. Én örömmel és némán tűröm, hogy ország-világ színe előtt meghurcolod a nevemet és a családom becsületét! Ez megy neked, igen, hogy időseket és nőket kínozz!

LÜNKEUSZ Miért? Mi baja van az apádnak? Vagy Pelaszgosznak? Bezzeg az én öcsém!

DANAOSZ Ti, öcsém, ti, ha már itt tartunk! Összevesztettetek kedvenc hírnökömmel, gödörbe taszítottátok öreg barátomat, és gyilkosságba kergettétek a lányaimat! És itt virultok – amit külön nem értek. Ha ti nem lettetek volna, a gyilkosság meg sem történik! És tessék! És tulajdonképpen megtörtént? Vagy mi történt?

PRÓTEUSZ *(átváltozik Pszeudo-Aigüptidésszé, és Danaoszra rivall)* Ismerj bennem vétkedre, nyomorult! Hírnök voltam, király voltam, rokonod és vőlegény! De semmi sem volt elég, hogy vérszomjadtól eltántoritson! Ha halandó lennék, régen halott volnék, halálotom csak halhatatlanságom halasztotta el!

DANAOSZ *(kínban)* Bocsáss meg, én igazán nem is tudom, mit mondjak... Úgy összezavart, hogy a fivéreiddel futkostatok összevissza...

PRÓTEUSZ Gögös, balga ember, te! Te böggös barma! Irtó galád családirtó! Terved ellenkezett az isteni törvénnyel, és mégis hiába volt minden szavam, falra hányt borsó maradt, s lett fejre hányt korsó, s most szemre hányt balsors! Nem tisztelted az isteneket, s cserében adtak is teneked!

DANAOSZ Én szerettem volna... én, hogy úgy mondjam, Apollónnal ápoltam a jó viszonyt... és hogy ő nem egyeztetett Poszeidónnal a családom reménybeli sorsát illetően...

PRÓTEUSZ Való itt Apollónról papolnod, te naplopó? Ez bármire tán apropó? Apropónak is apró, apó! Egy bika legyilkolása már mindenre szentséges mentség? Hogy lányaid irhájuk mentsék?

DANAOSZ *(reménykedve)* Nem?

LÜNKEUSZ Nem tudom, én éppen csak kezdtem volna örülni, hogy él az öcsém, de most vagy nem az öcsém, vagy nagyon is felvitte az isten a dolgát. Ugyanis, ha nem vagy az öcsém, akkor te, hogy úgy mondjam, hazudtál nekem annyiban, hogy az öcsém vagy. *(Sír)* Nincs öcsém!

PRÓTEUSZ Te ne sírjál! Te hálálkodj, hogy Poszeidón szívén viselte sorsodat, s nem hagyta, hogy életed letedd!

DANAOSZ Várjatok! Akkor ti most külön vagytok, vagy mi? Meg akkor pláne ki halt meg, ha még inkább itt vagyunk mindannyian? Miről beszélünk, ha semmiről? *(Közönséghez)* Ti meg mit néztek? Nátatok minden rendben van otthon, hogy a más bajára szorultok?

PRÓTEUSZ *(közönséghez)* Ne hallgassatok rá, az átokra! Veletek is csak az istenek verik.

DANAOSZ Hát majd mindjárt megmondom, hogy kit verjenek az istenek, vagy hogy kinek! Hogy nem hagyják az embert békében! *(Próteuszhoz)* Mit akartok, mi? Mit avatkoztok mindenbe bele? Voltunk ötvenen az ötven lányommal, és mi maradt belőle?

MÁSODIK KARVEZETŐ Csak én vagyok itt egyedül.

LÜNKEUSZ Meg én vagyok itt egyedül.

DANAOSZ Ez nem fér a fejembe, de külön felháborít! Ez is a ti

bűnötök, hogy a saját lányaimat nem értem! Itt is vannak meg ott is? Császkálnak folyton összevissza? Én jót akartam nekik! Ti mikor akartatok nekik jót? Nektek az a jó, ha mi bűnhődünk! Csak azt lesitek, hogy mikor csinálunk valami olyasmit, amin jól meg lehet sértődni! Maradjatok magatoknak! *(Közönséghez)* Ti meg menjete már haza! Örüljön, aki el sem jött! Még inkább, aki meg sem született!

PRÓTEUSZ *(visszaváltozik műsorvezetővé)* Hát ennek se füle, se farka! Se szürke, se tarka! Se csülke, se marka! S szűkre sincs szabva-varrva ez a süket, zagyva hadova! Csűrhe, tapsra, de vasra!

Közönség tombol

Itt az ideje levonni a konzekvenciát, aki tudja, az adójából, aki tudja, a hadovából! Az aktuális tanulság: nem segít a tanultság, ez nagy újság, nem segít a végzettség, többet ér a nézettség, úgy-hogy aki hülye, az se jót ne akarjon, se rosszat, az a tévé előtt üljön naphosszat, és bámulja, amit kap, úgy nincs kitéve a vétek kedvének, ki tétét vett, nem téved! No, a csajok alig várják, hogy képernyőre kerüljenek! Mi meg jövő héten jövünk, puszpípa, indul a görög aludni!

Filmbejátszás: a Danaida lányok lyukas fenekű korszóikkal egy kúthoz zarándokolnak sorban; amikor odaérnek, beleöntik a semmit, és kezdik előlről. A kútból Karvezető hangja hallatszik

KARVEZETŐ

Hozz ide egyre vizet,
Nem csupa híg levegőt!
Szomja akit megasztalt,
Fúlni a vízbe segítsd!
Jaj nekem!

KAR

Bár kimerít a merés,
Nincs tele mégsem a kút.
Egyszer a bűn amit üt,
Nem heged össze a rés!
Jaj nekünk!

A lányok tovább hordják a vizet. Ezalatt a stúdióban már csak Második karvezető és Lünkeusz szedelőzködik

MÁSODIK KARVEZETŐ Most már mehetünk?

LÜNKEUSZ Miért, eddig miattam nem mentünk?

MÁSODIK KARVEZETŐ Most haragszol?

LÜNKEUSZ Nem haragszom, csak...

MÁSODIK KARVEZETŐ Sajnálod, hogy elvesztetted az öcsédet?

LÜNKEUSZ Nem elvesztettem, hanem nem is volt. Azt, hogy elvesz, fel lehet dolgozni. Meghalt, megsiratjuk, földet rá! De ez...

MÁSODIK KARVEZETŐ Jól van, neked rosszabb. Most jó?

LÜNKEUSZ *(nagylelkűen)* Azért rossz neked is.

MÁSODIK KARVEZETŐ Látod, ez kedves volt. Ilyenkor úgy érzem, mi mégiscsak itt vagyunk egymásnak.

LÜNKEUSZ Igen. Lehet, hogy kisszerű meg unalmas, de nem tart egy örökkévalóságig, míg az ember kap egy korsó vizet.

MÁSODIK KARVEZETŐ Szomjas vagy?

LÜNKEUSZ Inkább menjünk!

Mindketten el

Vége